

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 6
- Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126
- Uredništvo: Ljubljana, Selenburgova ul. - Tel. 3492 in 2492
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
- Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta št. 42
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baumgartnerja

JUTRO

Ponedeljska izdaja „Življenje in svet“

Uredništvo: Ljubljana: Knafljeva ulica 6, Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Ponedeljska izdaja »Jutra« izhaja vsak ponedeljek jutraj. - Narocje se posebej ni velja po pošti prejemanja Din 4.-, po raznašalcih dostavljena Din 5.- mesečno.
Maribor, Grajski trg št. 7. Telefon št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65. Rokopisi se ne vračajo. - Oglasi po tarifu.

Veličastne svečanosti v Skoplju

Ob udeležbi naroda iz vseh krajev je Južna Srbija proslavila 25-letnico osvobojenja z odkritjem spomenikov kralju Osvoboditelju in kralju Uedinitelju - Lepi slavnosti je prisostvoval tudi Nj. Vis. knez-namestnik Pavle

Skoplje, 1. novembra p. Južna Srbija je včeraj nad vse svečano proslavila 25-letnico osvobojenja izpod tujeja jarma. Carško Skoplje, srce stare srbske carevine, je bilo središče svečanosti, kakršnih v tem delu naše domovine še ni bilo. Proslava je bila združena s svečanim odkritjem spomenika Nj. Vel. kralju Petru I. Osvoboditelju in Nj. Vel. kralju Aleksandru I. Zedinitelju.

Zbiranje množice

Pričetek svečanosti je objavilo grmenje topov v soboto zvečer. Z okolnih gričev so zažareli ogromni žarometi. Skoplje pa se je spremenilo in pravo čarobno mesto. Ulice so bile nabito polne, od vseh strani pa so prihajale še vedno nove množice. V nedeljo jutraj je mesto zaživel že v zgodnjih jutranjih urah. Ceravno je rosilo izpod neba, so se zgrinjale v carsko Skoplje nepregledne množice, da tako s svojo prisotnostjo počaste spomin onih, ki so v krvavih borbah s stoletnim sovragom morali dati svoje življenje, da je vznikla iz potokov krvi in gora kosti svoboda sedanjemu pokolenju. Tisoči in tisoči so prihajali v Skoplje s kumanovske proslave, v dolgih vrstah peš in na konjih pa je prihajal narod iz vseh krajev Južne Srbije. Posebni vlaki so bruhali vedno nove množice. V živopisnih narodnih nošah so se zgrinjali na skopske ulice seljaki iz Pelagonije, s Kosovega, iz Bregalnice, Ohrida, Pologa, Porečja in drugih oddaljenih krajev. Vsaka skupina je imela svoje napisno tablo, vmes pa so plapolale velike državne trobojnice. Iz raznih krajev so prihajali oddelki narodne konjenice, zbirali pa so se tudi miličniki, ki so svojevčasno napravili konec iz inozemstva organizirani teroristični akciji, vsi oboroženi s puškami.

Zadušnica za padle heroje

Po skopskih ulicah so odmevale številne godbe in s pesmijo je korakala skupina za skupino pod vodstvom svojih starešin in voditeljev na zbirališče, odkoder so se na to razvrstile v slavnostni sprevod. Številno so bili zastopani tudi nekdanji bojevniki, z mnogimi odlikovanji na prsih, ki so se radostno pozdravljali s stariimi znanci s krvavih poljan, kjer so skupno stavili v bran svoje prsi za obrambo domovine ter za osvoboditev in zedinjenje jugoslovenskega naroda.

Razvitje zastave bivših dijakov-bojnikov, dar Nj. Vel. kralja

Prostrani trg in vse sosednje ulice je zasedla nepregledna množica naroda. Le sredi trga je bil prazen prostor, koder so se postrojili nekdanji prvi rekruti iz Južne Srbije, ki so sodelovali v vseh borbah za zedinjenje in osvoboditev. Oni so imeli še svojo posebno slavnost. Nj. Vel. kralj Peter II. jim je namreč poklonil krasno zastavo. Ob častni tribunni so zavzeli mesta najvišji predstavniki, člani vlade, ban vardarske banovine Novaković, komandant armije general Ječmenić, konzularni zbor, delegacija francoskih bojevnikov, narodni

Okrog 8. so se začeli v saborni cerkvi zbirati odličniki, da prisostvujejo svečani zadušnici za mir in pokoj padlih borcev. Med prvimi je prispel komandant armije general Ječmenić v spremstvu generalov in velikega števila aktivnih in rezervnih oficirjev. Zadušnici so prisostvovali tudi vsi konzuli, zastopniki raznih veroizpovedi, predstavniki najvišjih državnih oblasti, mnogi senatorji in narodni poslanci ter odposlanci raznih nacionalnih in drugih društev. Službo božjo je opravil skopski mitropolit Josip s tuzlanskim, raško prizrenskim, niškim in štipskim škofom ob veliki asistenci nižje duhovščine. Po končani službi božji je imel episkop dr. Jovan lep nagovor, v katerem je med drugim dejal:

Južna Srbija je zibelka našega narodnega življenja. V Južni Srbiji je prvi začetek našega kulturnega dela in napredka. Bilo bi preveč, če bi našteval vse znamenitosti in vse znamenite like naše narodne zgodovine. Naj bo dovolj da omenim, da sta tu započela svoje delo velika slovanska blagovestnika Ciril in Metod, in da je bil tu proglašen prvi srbski patriarh. Petsto let je bila Južna Srbija čuvar narodnih idealov. Osvoboditelj Južne Srbije je eden najvažnejših datumov v naši zgodovini. Zato smo se tudi zbrali danes, da ta dan svečano proslavimo. Mnogoštevilni brezimni heroji, ki njih spomin proslavljamo danes, so nam prinesli svobodo. Naj bo večna čast in slava tem velikim žrtvam na oltarju naše domovine!

Slavnostni trg

Po končani zadušnici so se svečanosti nadaljevale na Trgu kralja Petra. Ves trg je bil svečano okrašen, na sredini trga pred Oficirskim domom pa je bila postavljena častna tribuna, vsa v zastavah, cvetju, zelenju in krasnih prepogah. Nasproti Dušanovega mostu, ki je bil okrašen z nešteti zastavicami in električnimi svetilkami, pa stojita veličastna spomenika obeh največjih borcev za osvoboditev in uedinenje, Nj. Vel. kralja Petra I. in Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Na visokih podstavkih iz južnosrbijanskega kamna sta postavljena velika bronasta lika, predstavljajoča oba kralja na konju. Sprejaj sredi med spomenikoma je zgrajen monumentalni vodovod iz pravškega marmorja, ki simbolično predstavlja novozgrajeni skopski vodovod.

poslanci in senatorji ter drugi odličniki. Ob tribunni so se razvrstili zastavonoše s starimi polkovnimi zastavami, razcefranimi od nešteti krogel v minulih borbah. Nj. Vel. kralja je pri tej svečanosti zastopal polkovnik Milan Marković, ki je zastavo po blagoslovitvi izročil zastavonoši bivših prvih južnosrbijanskih rekrutov, pozivajoč jih, da to najvišje odličje čuvajo enako verno, kakor so nekoč v krvavih borbah čuvali nekdanje polkovne zastave. V imenu bivših bojevnikov je prevzel zastavo Velja Česmadžević, ki se je v le-

pem govoru zahvalil naglašujoč, da bodo bivši južnosrbijanski bojevniki z enako požrtvovalnostjo in samozatajevanjem, kakor so njihovi predniki, vedno branili meje zedinjene Jugoslavije. Svoj govor je končal z vzklikom Nj. Vel. kralju in vsemu kraljevskemu domu. Množica je pridrila dolgotrajne ovacije.

Svečana otvoritev skopskega vodovoda

Sledila je svečana blagoslovitev novozgrajenega skopskega vodovoda, ki predstavlja eno najvažnejših pridobitev južnosrbijanske prestolnice. Po blagoslovitvi je spregovoril predsednik občine, ki je naglasil velik pomen tega dogodka in orisal delo za gradbo vodovoda, ki se je pričelo leta 1926 in je danes kronano s polnim uspehom. Za skopski vodovod so morali zajeti izvire na Žeden-planini. Dovod do Skoplja je dolg 17 kilometrov. Vodovodno omrežje v samem Skoplju meri 34 kilometrov. Stroški za zgraditev vodovoda so znašali 36 milijonov.

Prihod Nj. Vis. kneza namestnika

Ob 10. dopoldne so se podali odličniki na kolodvor, da sprejmejo in pozdravijo Nj. Vis. kneza namestnika Pavla. Kolo-

dvor je bil ves v zelenju in zastavah, pred njim pa je bila zbrana nepregledna množica v živopisnih narodnih nošah. Malo pred 10. se je s posebnim vlakom pripeljal predsednik vlade dr. Stojadinović v spremstvu ministra Kujundžića in Djordjevića. Kmalu za tem je pripeljal na postajo dvorni vlak, iz katerega je izstopil Nj. Vis. knez namestnik v uniformi brigadnega generala z lentjo Karadjordjevičeve zvezde. Godba je zasvirla državno himno, vojni minister general Marić pa je podal raport. Po pregledu častne čete je Nj. Vis. kneza namestnika pozdravil predsednik skopske občine g. Panta Jovanović. Knezu namestniku so nato po starem običaju ponudili kruh in sol, članice Kola srbskih sester pa so mu pripelle spominski znak in šopek cvetja.

V spremstvu predsednika vlade, ministra dvora, častnih adjutantov in ostalih odličnikov se je nato knez namestnik odpravil v Skoplje. Ob vsej poti je tvoril narod gost špalir in pozdravljaj z vzklikanjem Nj. Vel. kralju, knezu namestniku, kraljevskemu domu in Jugoslaviji. Po mestnih ulicah je bila zvrščena tudi šolska mladina, ki je pozdravljala kneza namestnika z zastavicami in navdušenimi ovacijami, mladenke v narodnih nošah pa so ga obšpale s cvetjem. Na Trgu kralja Petra je pozdravil kneza namestnika predsednik odbora za proslavo Aleksa Jovanović. Knez namestnik se je nato s svojim spremstvom podal na častno tribunno, nakar je sledilo odkritje spomenika.

Odkritje spomenikov kralju Petru in Aleksandru

Ko je godba odigrala »Moliteve«, je zbrana duhovščina opravila cerkvene obrede posvetitve. Po cerkvenem obredu je skopski mitropolit Josip imel kratek govor, v katerem je naglasil, da je srbska pravoslavna cerkev nerazdvojno povezana s srečo domovine in je bila vedno na braniku narodne svobode, ki je najvišji ideal vsega našega naroda. V globokem spoštovanju se tudi danes klanja onima, ki sta vse svoje življenje posvetila borbi za osvoboditve in zedinjenje jugoslovenskega naroda, blagopokojnemu kralju Petru I. Karadjordjeviću-Osvoboditelju in kralju Vitezju Aleksandru I. Karadjordjeviću-Zedinitelju. Njima bo ohranjen večen spomin, ki bo šel od pokolenja do pokolenja, da jima očuva neugasljivo večno slavo.

21 topovskih streljev je odjeknilo, ko je nato Nj. Vis. knez namestnik Pavle pristopil najprvo k spomeniku kralja Petra in nato k spomeniku kralja Aleksandra ter ju odkril. Padlo je belo platno in v jesenskem solncu sta zablestela bronasta lika obeh velikih naslednikov cara Dušana. Množica se je sklonila v počastitev njunega spomina, nato pa je ob sviranju godbe mogočno zadonela državna himna, za tem pa je odjeknil gromki klic »Slava kralju! Živel kralj!«

Govorili so nato še predsednik odbora za proslavo Aleksa Jovanović, ki je dal izraza čvrsti volji vsega prebivalstva Južne Srbije, da zvesto sledi vzgladu svojih prednikov in ostane neomajna na straži domovine. To naj čujejo vsi prijatelji, pa tudi vsi neprijatelji balkanske neodvisnosti in solidarnosti.

Govor vojnega ministra generala Marića

Krasen govor je imel nato minister vojske in mornarice general Ljubomir Marić, ki je obširno opisal vse napore in žrtve za osvoboditev Južne Srbije. Citiral je besede blagopokojnega kralja Zedinitelja, ki je izrazil južnosrbijancem najvišje priznanje za njihovo herojstvo ter izrazil prepričanje, da se bodo tega vedno zavedali. Svoboda, edinstvo in bratstvo našega naroda, je naglasil vojni minister med drugim, so bili plačani s potoki krvi in z gorami kosti najboljših sinov našega naroda. Z neštetiimi grobovi so zakoličene naše državne meje. Po vsej Južni Srbiji so posejane kosti vitezov našega naroda. Naša je sveta dolžnost, da očuvamo to, kar so si padli heroji priborili za ceno svojega življenja. V imenu vlade in v imenu naše vojske in mornarice so klanjam spomina neumrlih kladivarjev našega naroda kralju Petru I. in kralju Aleksandru I. in kličem iz globine svoje duše: Slava jim in večna hvala! (vsa množica vzklika »Slava jim!«). Slava hrabrim vitezom, ki so dali življenje za svobodo Južne Srbije in carskega Skoplja. Brez teh žrtev ne bi bilo 1. decembra 1918 in ne zedinjenja našega naroda. Naj počivajo v miru in prepričani, da bomo sledili njihovega vzglada in čuvali sadove njihovega truda in samozatajevanja. Svoj govor je zaključil minister z zagotovilom »vestobe Nj. Vel. kralju Petru II. in odločnosti, da za dobrobit kralja in vsega naroda zastavimo vse sile in tudi svoje življenje.«

Množica je sprejela njegove besede z dolgotrajnimi navdušenimi ovacijami Nj. Vel. kralju, kraljevskemu domu, Jugoslaviji in njeni vojski.

Nato je spregovoril še predsednik skopske občine, ki je vzel oba spomenika v svoje varstvo ter se zahvalil odboru za proslavo, ki je pripomogel k tako veličastni svečanosti.

Defile naroda in vojske

Nato je sledil mimohod naroda in vojske mimo častnih gostov. Na čelu sprevoda je šla konjenica iz Skopske Črne gore, nato pa so se razvrstile skupine iz vseh krajev Južne Srbije, ki so s svojimi krasnimi narodnimi nošami napravile ne-

Govor kneza namestnika „Mi smo danes močnejši, kakor pa je bilo Dušanovo carstvo!“

Na govor predsednika skopske občine je nato odgovoril Nj. Vis. knez namestnik Pavle, rekoč:

Na današnji dan slavimo dva usodna datuma naše zgodovine. Minilo je šest sto let, odkar je bil kronan car Dušan, a petindvajset let od onega dne, ko je kralj Peter I. vkorakal v Skoplje. Imel sem srečo in čast, da sem ga spremljal na tej poti in spomin na to bo ugasil šele z mojim življenjem. Mi se, gospodje, ne spominjamo dovolj naših vojn. Ne mislim, da je treba gojiti in negovati mržnjo, nasprotno; toda zahtevam, da se čišče spomnimo žrtve in načelovskih naporov cele generacije. Kadarkoli stopimo na ta tla naših prednikov, prevzame človeka čut hvalečnosti, ponosa in spomina, kajti stopamo v hram trpljenja in večne slave. Kdo izmed nas se ne spominja zgodovine naših vladarjev in prosvetiteljev, v čijih duhu smo bili zrojeni in tako zrojeni končno zmagali? Kdo izmed nas se ne spominja tudi najmanjšega osebnega doživljanja v nizu dolgih borb za osvoboditev te zemlje, ki jo danes z radostjo proslavljamo?

Razstava kulturnega in gospodarskega razvoja Južne Srbije

Ob 15.30 je bila na velikem trgu pred Negoševo šolo otvorena razstava gospodarskega in kulturnega udejstvovanja Južne Srbije. Razstava je zelo zanimiva in nazorno prikazuje razvoj in napredek Južne Srbije po osvoboditvi. Razstavo tvori cela vrsta paviljonov, po katerih so razporejeni posamezni oddelki. Vse polno grafikonov, fotografij, miniaturni in statističnih podatkov osvetljuje markantni razvoj gospodarskega in kulturnega življenja Južne Srbije. Nazorno je prikazan velik napredek živinoreje in sadjarstva. Tudi obrtništvo, industrija in trgovina imata lepo organizirane oddelke, ki prikazujejo napredek tudi na tem polju. Posebno pozornost vzbujata rudarski paviljon, ki je zgrajen v obliki rudniškega rova, v njem pa so razstavljeni proizvodi prirodnega bogastva Južne Srbije, kakor svinec, cink, krom, magnezija, cement itd. Posebni oddelki obsega razstava ročnih del moških in ženskih obrtnih šol, najzanimivejši pa je go-

Ker je ravno začetek meseca, smo današnji številko poslali na ogled tudi onim naročnikom »Jutra«, ki na ponedeljsko izdajo niso naročeni. Številke ni treba vračati. Vabimo pa vse, ki ponedeljskega »Jutra« še nimajo, da se naroče tudi nanj, saj je nedelja za nedeljo tako polna dogodkov, da mora biti tudi o njih informiran vsak, ki sledi razvoju dogodkov doma in po svetu.

Ponedeljska izdaja »Jutra« velja, po pošti prejemanja, 4 din na mesec, po raznašalcu dostavljena na dom pa 5 din. Naročnino lahko pošljete skupno z naročnino za redno »Jutro«, samo na hrbtu položnice označite, da so 4 din, odnosno 5 din za ponedeljsko izdajo.

izbrisen vtis. Korakajoč mimo tribune so može pozdravljali z viharimi vzkliki, žene in dekleta pa so sipale cvetje, tako da je bil ves trg v kratkem času spremenjen v živopisno preprogo cvetja in zelenja. Knez namestnik Pavle je ljubezljivo pozdravljaj z mahanjem roke. Sprevodu naroda je sledil sprevod sportnikov: skavti, smučarji, planinci, nato pa so prikoralili gasilci. Posebno pozornost je zbudil oddelk ženskih gasilcev v lepih kroglih. Nato so prikoralili v strunnem redu Sokoli in Sokolice in sokolska konjenica, povorko pa so zaključili kmečki Sokoli, ki so nastopili v impozantnem številu. Zadnji del sprevoda so tvorili četniki s svojim vojvodo Kosto Pečancom na čelu. Bil je to zares oddelk herojskih borcev, ki so tudi danes vsak hip pripravljeni žrtvovati svoje življenje za kralja in domovino.

Še večjim navdušenjem je nato zbran narod pozdravil mimohod vojske. Mimohod je otvoril oddelk konjenice kraljeve garde na belih konjih in v bleščicah uniformah. Sledil je bataljon pehote kraljeve garde, nato pa topništvo kraljeve garde. Navdušen aplavz je žel nastop oddelka mornarice. Na čelu sprevoda skopske garnizije je bil 21. češkoslovaški polk. Sledila je četa granicarjev in oddelk bolničarjev. Z velikim ropotom je nato defiliralo topništvo, sledil pa je bataljon kolesarjev in motociklistov. V lahmem diru je prijezdil nato mimo tribune konjeniški polk, ki je bil prav tako deležen navdušenih pozdravov. Defile vojske so zaključili težki kamioni, oklopni avtomobili in tanki. Med defilejem je krožilo v zraku več letalskih eskadril.

Slavnostni banket

Po končanem defileju je skopska mestna občina priredila v Oficirskem domu slavnostni banket, ki so se ga udeležili poleg kneza namestnika in članov vlade tudi drugi najvišji odličniki, skupno 300 oseb. Pri tej priliki je pozdravil Nj. Vis. kneza namestnika predsednik skopske občine g. Panta Jovanović, ki se mu je zahvalil za udeležbo pri veliki narodni svečanosti. Zahvalil se je tudi za vse, kar je bilo storjeno dosedaj za Južno Srbijo in izrazil upanje, da bo Južna Srbija tudi v bodoče deležna naklonjenosti odločujočih činiteljev. Zaključil je svoj govor z zagotovilom neomajne zvestobe kralju in domovini.

Danes smo, gospodje, močnejši, kakor je bilo Dušanovo carstvo in naše države ne more nihče od zunaj porušiti. Edina nevarnost lahko pride od nas samih. Toda prepričan sem in verujem v patriotizem in zdrav razum našega naroda, da ne bo nikdar rušil tega, kar si je priboril s težko muko skozi cela stoletja.

V ostalem pa so tu sence naših velikih, ki nas bodo čuvali, sence onih, ki so to močno državo ustvarili in vse za njo žrtvovali, od Nemanjića do mojega velikega in neumrlega brata kralja Aleksandra I. Njegova brezmejnja ljubezen za vaše mesto vam je znana in prepričan sem, da boste ostali vedno vredni te ljubezni in tega zaupanja.

Naj živi Nj. Vel. kralj! Živela Jugoslavija! Živelo Skoplje!

Govor Nj. Vis. kneza namestnika je bil sprejet z burnimi in dolgotrajnimi ovacijami. Ob 15.20 se je Nj. Vis. knez namestnik s svojim spremstvom poslovil in umaknil v svoje prostore

tovo oddelk za preproge, ki kažejo visoko stopnjo te domače obrti Južne Srbije. Tudi Sokoli in gasilci imajo svoj oddelk. Sokolska razstava prikazuje ves razvoj sokolske misli od leta 1909. pa do danes. Sleda nato še oddelki šumarstva, turisticke, hotelirstva, narodne prosvete, higijene itd. Razstavo je otvoril z daljšim govorom kmetijski minister Svetozar Stanković, ki je orisal razvoj Južne Srbije na vseh poljih narodnega gospodarstva in zagotovil nadaljnjo podporo države.

Knez namestnik na Zebrenjaku

Po banketu v Oficirskem domu se je Nj. Vis. knez namestnik s svojim spremstvom odpravil z avtomobilom na Kumanovo, kjer se je poklonil pred večer odkritim spomenikom za svobodo padlim žrtvam na Nadaljevanje na 2. strani

Zebrejnaku. Popel se je tudi na stolp in si ogledal nekdanje bojišče. Pred spomenikom je položil dva krasna vencna, enega v imenu kralja, enega pa v imenu kneginje Olge. Ko se je vračal skozi Kumanovo, ga je sprejela velika množica ljudstva, ki ga je prisrčno pozdravljala.

Knez namestnik pri svojem polku

Po povratku v Skopje se je Nj. Vis. knez namestnik odpeljal v vojašnico 7. konjeniškega polka, ki nosi njegovo ime. Vse polk je bil postrojen na dvorišču. Poveljnik polka polkovnik Ivan Sretkov pa mu je postal raport. Nato se je obrnil k vojakom, rekoč: Prišel je glavni našega polka. Pozivam gospe oficirje, podoficirje, kaplarje, in redove, da pozdravijo glavarja svojega polka z gromkim »Zivell!« Vojski so sledili temu pozivu. Knez namestnik si je dal nato predstaviti vse oficirje polka, nakar si je ozeledal prostora za molitvo in se po kratkem razgovoru s poveljnikom zopet poslovil ter se vrnil v Oficirski dom, na kar se je v spremstvu odličnikov podal na kolodvor, in se pozno zvečer med navdušenim vzklizanjem množic odpeljal nazaj v Beograd.

Manifestacija rezervnih oficirjev

V okviru svečanosti sta bila danes v Skopju še dva manifestacijska kongresa. Kongres rezervnih oficirjev in kongres bivših dijakov-bojnikov. Kongresa rezervnih oficirjev se je udeležilo okrog 2000 članov iz vse države. Navzoči so bili tudi vojni ministri general Marič, komandant tretje armije general Ječmenič, ban varžarske banovine Novaković, predsednik skopske občine Jovanović ter številni drugi predstavniki raznih nacionalnih društev. Kongres je otvoril predsednik Udrženja rezervnih oficirjev Bogdanović, ki je pozdravil vse navzoče. Nato so govorili zastopniki posameznih ba-

novin, izražajoč svojo radost nad napredkom in prvotno osvobodeno Južno Srbijo. Lep nagovor je imel nato vojni minister general Marič, ki je naglasil važno vlogo rezervnih oficirjev v življenju naroda, nakar je bila sprejeta deklaracija, ki podčrtava slogo in enodušnost rezervnih oficirjev in njihovo stalnišo do vseh nacionalnih vprašanj v skladu s čuvanjem oporoke kralja Željitelja. Nato je imel general Uroš Tješanović predavanje o vlogi rezervnih oficirjev v vojni. S tem je bil kongres zaključen, nakar se je formalno sprevod, ki je krenil po skopskih ulicah do spomenika kralja Petra in kralja Aleksandra, kjer so položili lepe vence. Posebna deputacija je se poklonila tudi na pokopališču francoskih vojnih žrtve.

Istovrstno je zasedel tudi kongres Udruženja bivših dijakov-bojnikov, na katerem so obujali spomine na minule borbe za osvobodjenje in zedinjenje ter obnovili zaobljubo, da hočejo ostati zvesti vzgladu svojih prednikov in biti vedno na straži narodnega in državnega edinstva. Po končanem zborovanju so se poklonili pred spomenikom kralja Petra in kralja Aleksandra ter položili lepe vence.

Šele danes popoldne so se začele množične polagoma razhajati, vendar pa je tudi še danes mesto polno tujih gostov, ki v radosti in veselju obujajo spomine na pretekla časa. Računajo, da se je proslava v Skopju udeležilo skupno z vojaštvom blizu 100.000 ljudi.

Povratak v Beograd

Beograd, 1. novembra. A. A. Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle, ki je v Skopju prisotvoval proslavi 25letnice osvoboditve Južne Srbije se je davi ob 9. vrnil v Beograd. V njegovem spremstvu so bili dvorni ministri Milan Antič, prvi adjutant Nj. Vel. kralja Nikola Hristič ter dva dežurna adjutanta. Sprejema na topičerski železniški postaji se je udeležil tudi notranji minister dr. Anton Korošec.

Napetost med Rimom in Parizom

Veliko nezadovoljstvo v Franciji zaradi nenadnega Ceruttijevega odpoklica v Rim

PARIZ, 1. novembra. B. Sredi vesti iz Londona, da je bil v podobnem odobru na nemševanje v španske zadeve dosežen vsaj delni kompromis, čeprav s pridržki italijanskega, nemškega in ruskega delegata, je zbudila v tujakajšnjih diplomatskih in političnih krogih pravo senzacijo odločitev italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija, da odpokliče italijanskega poslanika v Parizu Ceruttija v Rim. Obenem z njim zapuša svoj položaj v Parizu tudi prvi poslanski svetnik baron Angele Scaduto Mendola, tako da bodo sedaj skrbeli za odnose med Francijo in Italijo dejansko samo podrejeni uradniki italijanskega poslanstva.

Ceruttijev odhod je izrazil tem večjo senzacijo, ker splošno trdijo, da bo njegova odsotnost iz Pariza trajala dalje časa. Sicer se je Ceruttijev odpoklic pričakoval že dolgo, ker je bila v Parizu med diplomati javna tajnost, da Mussolini z njegovim delom ni zadovoljen, toda jasno je, da ta odpoklic ne more doprinesti k utrditvi medsebojnega zaupanja, ki je zaradi zapletov v zvezi s Španijo v zadnjem času itak skoraj prenehalo obstojati. V Parizu zato splošno sodijo, da je v ozadiju tega odpoklica nedvomno kaka nova energična akcija italijanske vlade v španski vprašanju. Seveda izražajo v vseh francoskih krogih veliko obžalovanje zaradi tega nenadnega kompliciranja medsebojnih diplomatskih odnosov in žele, da bi to normalno stanje ne trajalo predolgo, poudariti pa je treba, da se trditve o definitivnem Ceruttijevem odpoklicu v merodajnih krogih niti ne demantira niti potrjuje, kar dopušča časopisju vse mogoče komentarje, izmed katerih so mnogi zelo zanimivi.

Tako piše Pertinax v »Echo de Paris«: Dve veliki državi, kakršni sta Francija in Italija, imata največji interes, da ohranita normalne diplomatske odnose v vsakem primeru, posebej pa še sedaj, ko je položaj tako kočljiv. Zato pričakujemo, da se diplomatski položaj, ki je nastal z italijanstvo odločljivo, ne bo čez mero zavlekel in da bosta kmalu obe državi zopet našli pot in način, da vzpostavita svoje tradicionalne odnose mednarodne kurtoazije in prijateljstva. »Petit Parisien« poudarja: To odločitev, ki je zelo neugodna, obžalujemo v vsakem primeru, moramo pa vendar nanjo opozoriti. S tem aktom, ki je za Francijo neprijeteljskega značaja, se je vodja fašizma sam odpovedal svojemu diplomatskemu predstavljanju v Parizu, kakor smo ga tudi mi izgnali pred letom v Rimu. Ako bi bila imela rimska vlada dobro voljo, da uredi to vprašanje, bi se bilo našlo dovolj načinov, da se to stori, namesto tega pa so se pritožbe le še kupilile.

V »Petit Journalu« piše De la Rocque med drugim: Za sedaj se zadovoljujemo s tem, da obžalujemo ta italijanski ukrep, ki je bil izvršen v enem izmed najbolj neugodnih trenutkov, kar si jih sploh moramo predstavljati, a očitvidno je tudi to samo posledica nove italijanske politike. »Peuple« se omejuje še na krajšo ugotovitev: Mussolini je z odpoklicem Ceruttija pokazal svojo zlo voljo.

»Humanité« poudarja med drugim: Italija želi prisiliti francosko vlado, da bi priznala italijansko cesarstvo. Obenem pričakuje, da bo s tem svojim postopanjem preplašila Francijo glede na njeno akcijo v londonskem odboru. Francija se mora upreti temu dvojnemu poskusu, ker ne sme niti nadaljevati komedije v londonskem odboru niti priznati abesinske osvoboditve.

Zanimiv je tudi komentar konzervativnega »Figara«, ki pravi: Italijanski korak je kaj malo političen. Človek se mora vprašati, ali ni morda Italija, ki je imela v Ceruttiju dostojnega poslanika v Parizu in moža avtoritete in takta, preveč površne ocenila položaj. Toda naj bodo naravnost ki so italijansko vlado dovedli do te odločitve kakršnikoli in naj bo prav tako tudi vpliv na to odločitev kakršnikoli dejstvo, da se je Italija sama odpovedala svo-

Belgijska vladna kriza

Bruselj, 1. nov. g. S sestavo vlade poverjeni ministri za kmetijstvo in katoliški senator Pierlot so pričeli zaradi današnjega praznika razgovore z voditelji političnih strank šele jutri. Pierlot si ne ustvarja nobenih iluzij glede uspeha svoje misije, ker ga socialisti odklanjajo.

Jeruzalemski veliki mufti izgnan iz Sirije

Jeruzalem, 1. nov. o. Ker grozi velika nevarnost, da bi vdrele večje skupine Arabcev iz Sirije v Palestino, so bile ojačane angleške vojaške sile ob meji ter je bila velika pušćavska cesta zaprta za vsak promet. Na prošnjo angleških oblasti so francoske oblasti v Siriji odredile jeruzalemskemu velikemu muftiju, da mora do sobote zapustiti Sirijo in Libanon. Mislilo je, da se bo veliki mufti umaknil v Bagdad.

Pri lenivosti črevesja, črevesnem katarju, obolenju danke, odstrani naravna »Franz-Josefov« grenčila zapeto dolnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da uporaba »Franz-Josefove« vode odlično regulira funkcije črevesja.

Japonci prekoračili Sučov

Sanghaj popolnoma obkoljen od Japoncev — Tudi iz Capeja so se umaknile poslednje kitajske čete

Sanghaj, 1. novembra. o. Po treh dneh hudega topovskega obstreljevanja se je Japoncem posrečilo davi zlomit odpor kitajskih čet ob Sučovskem kanalu. Kitajci se počasi umikajo proti jugu od tega kanala, pri čemer jih preganjajo japonska letala, vendar pa se še nadalje bore za vsako pod zemljo. Sedaj so japonske čete obkolile Sanghaj od vseh strani ter so vsa kitajska predmestja v japonski oblasti.

Glavno nalogo pri današnjih operacijah proti kitajskim postojankam na drugi strani kanala Sučov so izvršile japonske inženjske čete, ki se jim je kljub strašnemu ognju iz kitajskih strojnic posrečilo v najkrajšem času, že v par minutah, zgraditi štiri pontonske mostove preko kanala in omogočiti prehod japonskim četam, potem ko ni uspel poizkus japonskih topničark, da bi v vpadom v kanal onemogočile kitajski ožji. Prve japonske čete so teklo preko potonjskih mostov ob 12.45, takoj za tem pa je prešel cel bataljon, za njim pa ostale čete, ki so takoj napadle Kitajce. Razvili so se srčiti boji s bajonetni in ročnimi granatami. Kitajci so se ogorčeno branili ter so povzročili Japoncem hude izgube, vendar pa so se morali umakniti pred premocijo. Kitajci so se zatekli v več skladišč prednih, odkoder so jih Japonci le s težkim trudom pregnali. Preden so se umaknili, so Kitajci ta poselepa zažgali.

Akcija Japoncev je bila otežkočena tudi zaradi tega, ker so bile kitajske postojanke v neposredni bližini mednarodne koncesije, zaradi česar so morali zelo oprežno uporabljati topove in strojnico.

Dopoldne se je pojavilo nad postojankami angleških vojakov več japonskih letal, na katere so pričeli angleški vojaki takoj brez opozorila streljati, zaradi česar so se naglo umaknili.

Maršal Cangkajšek je osebno odkloval vse oficirje in vojake tako zvanega »bataljona smrti«, ki so se posebno odlikovali v obrambi Capeja. Za rodbine padlih oficirjev in vojakov bo skrbelo država. Čapej je bil danes popolnoma očiščen kitajskih čet, ki so se borile do zadnjega. Del teh Kitajcev je pobegnil preko kanala na angleško področje, kjer so bili takoj razoroženi.

Japonci zasedli otok Kimoj

Kanton, 1. novembra. o. Iz južne Kitajske poročajo, da je nad tisoč japonskih mornarjev zasedlo kitajski otok Kimoj, ki je 350 milj daleč od Honkonga, v bližini strateško važnega otoka Amoja, ki so ga Japonci zasedli že prej. Japonci namenjajo na Kimoj zgraditi letalsko oporišče

Senator Tomo Jalžabetič

Beograd, 1. novembra. p. Predsedstvo senata je bilo danes obveščeno, da je sinoči preminul v Djurdjevcu v savski banovini senator Tomo Jalžabetič, eden najstarejših članov senata. Pokojni Jalžabetič je bil član kluba senatorjev JNS, ki priredi svojemu tovarišu jutri zadušnico.

Tomo Jalžabetič se je rodil 21. septembra 1852 kot kmečki sir v Djurdjevcu. Po obisku domače šole se je vrnil v svojo rodbinsko zadruho ter se bavil s poljedelstvom, skupno s svojimi brati in roditelji, vse do leta 1892, ko je dobil njegov oče dovoljenje za razdelitev zadružnega imetja. Šele od takrat naprej je postal samostojen kmet. Ko se je leta 1877 vrnil iz vojske, je našel v svoji domovini vlado krutega despotizma ter začel med narodom širiti idejo odpora. Ko se je leta 1904 začela ustanjavljati seljaška stranka, je bil Jalžabetič eden njenih prvih propagatorjev. Istovrstno pa je spoznal tudi važnost zadrudništva in je v par letih osnoval v domačem srezu devet kreditnih in lepo število živinorejskih zadrug čijih vpliv na gospodarski razvoj se je kmalu uveljavil. Leta 1906. je stopil v aktivno politično življenje in je bil tudi kandidat za poslanca v hrvatskem saboru. Dvakrat je propadel leta 1910, pa je bil izvoljen v srezu Novigrad—podravske. Poslanec tega sreza je ostal vse do leta 1925. Takrat se je umaknil iz političnega življenja. Po 6. januarju 1929. se je pridružil pokojni Jalžabetič jugoslovskemu pokretu in je do svoje smrti aktivno sodeloval v JNS. Pri volitvah 3. januarja 1932. je bil izvoljen za senatorja.

Pokojni Tomo Jalžabetič je bil svojčas eden uglednih članov nekdanje Radičeve politične organizacije, S Stjepanom Radičem ga je vezalo intimno prijateljstvo. Bil je pravi tip bistrega seljaka, ki si je v svojem dolgem nesebičnem javnem delovanju nabral bogatega znanja in ogromnih izkušenj ter naobrazilo, ki je daleč presegala

njegovo sredino. Kljub visoki starosti je ostal do zadnjega telceno, a še bolj duševno čil in zdrav. Spadal je v senatu med govornike, ki se niso tako lahko utrudili, a tudi drugih niso utrudili. Še letos povodom proračunske razprave je stari čika Tomo vzdržal v senatu vedno do najpoznejših nočnih ur in se še o polnoči oglašil k besedi, napovedujoč, da bo govoril do jutra.

Vzgojen v tradicijah Radičeve seljačke misli je senator Jalžabetič iskreno in z vso dušo sprejel jugoslovnsko idejo. S svojo živo vero v njeno zmagovitost je bil mnogokdaj primer in vzgled mlajšim. Ko so se lani v senatu pričela politična prepripanja so bili vsi poskusi zlomit Tomo Jalžabetiča v oportunistem zaman. Ostal je trdno na liniji in z vsmo in poirtvovalestjo je vedno izpolnjeval svoje dolžnosti kot jugoslovnski politik in borec. Osebnost je bil čika Toma nad vse simpatična pojava. Vedno poln dobre volje in onega zdravega šegavega pristno hrvatskega humorja, ki osvaja vedno znova prijatelje in protivnike. Užival je ugled v celam senatu. Pokojni kralj ga je posebno spoštoval in rad imel. Njegovi ožji prijatelji in tovariši v senatu so ga nad vse cenili in bil je vsem ljub in drag. Ko se je nedavno, pred zasedanjem senata sestel Klub senatorjev JNS, Tomo Jalžabetiča ni bilo na sejo. Namesto njega je prispelo pismo, ali ne več napisano z njegove roke, temveč z roko njegovega nečaka. Dragi prijatelj, pravi v tem pismu, težko sem bolan in mislim, da ne pridem več med Vas. V duhu sem z Vami. Z vsem, kar boste sklenili, soglašam in Vam pošiljam zadnji bratski poljub...

Z globokim ginjenjem je klub vzel to pismo na znanje. Poslal je stricu Tomi iskrene pozdrave z željo, da kmalu okreva. Toda čika Tomo je imel prav. Ni ga bilo več. Smrt je ugrabila starca, ki so mu bila

Sin je zaklal očeta

Strašen konec razprtij pri Pongračevih na Pohorju

Maribor, 1. novembra.

Pohlep po denarju in posestvu je zopet terjal svojo žrtve. Torišče groznega zločina je bilo tokrat naše Pohorje, kjer so zločini silno redki. Pri Svetih Treh kraljih na Pohorju imajo Pongračevi lepo posestvo, ki je last 82-letnega Martina Pongrača. Pri njem je stalno tudi njegov 43-letni sin Anton Pongrac s svojo 36-letno ženo Marijo. Vsi skupaj so s hlapci leto za letom pridno obdelavali polja in gozd, tako da je bilo v hiši precejšnje blagostanje. V zadnjem času pa se se pri Pongračevih pričel prepirati, in to predvsem zavoljo tega, ker stari Pongrac ni hotel ustreči želji svojega sina, da bi mu izročil posestvo.

Tako sta se tudi v soboto zvečer oče in sin pred domačijo prepirali. Bilo je to okoli 18. ure. Beseda je dala besedo. Nenadno je sin izvlekel iz čepa nož ter ga zasadel svojemu očetu v vrat. Oče se je

angleškega in češkega sukna! BOGATA IZBIRA! A. & E. SKABERNĚ LJUBLJANA

leta upognila telo, ki mu pa nobena starost ni mogla oslabiti značaja in skaliti pogleda. Užalosteni stojijo ob njegovem grobu jugoslovnski nacionalisti, a sigurni smo, da s spoštovanjem obdajajo njegovo gomilo tudi vsi drugi, ki so ga poznali, pa če so bili tudi politični nasprotniki. Večni pokoj njegovi plemeniti, dobi in početni duši!

Srečna rešitev avtobusa pred lokomotivo

Zgolj po srečnem naključju preprečena katastrofa

Celje, 1. novembra. Včeraj ob 16.25 bi bil železniški prelaz na Mariborski cesti pri gostilni »Wilson« skoraj postal pozorišče avtobusne katastrofe. Ko je v omenjenem času vozil s potniki napolnjen avtobus iz Celja po Mariborski cesti proti železniškemu prelazu, so bile zapornice dvignjene. Ko je privozil avtobus do železniške proge, je privozila iz Celja v smeri proti Petrovcem lokomotiva in švignila tik pred avtobusom čez prelaz. Če bi bil privozil avtobus samo nekaj sekund prej do prelaza, bi se bila dogodila katastrofa, ki bi bila gotovo zahtevala več človeških življenj, ker zapornice niso bile spuščene. Razumljivo je, da so potniki v avtobusu in drugi očitvidi ostro kritizirali tako brezvestno ograženje varnosti prometa in potnikov.

Huda prometna nesreča na Teharju. Ko je stal 22-letni, pri g. Koširju v Celju zaposlen mehanik Ivan Hrastnik iz Trnovelj v soboto zvečer s svojim kolesom na cesti tik pri šoli na Teharju, je privozil okoli ogla avtomobil nekega celjskega podjetnika ter zadel v Hrastnika in njegovo kolo. Hrastnik si je prebil lobanjo, zlomil desno nogo pod kolonom na dveh mestih in se poškodoval po desni roki. Hudo poškodovanega Hrastnika so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Pobalinstvo

V noči od sobote na nedeljo okrog ene sta opazila 23-letni delavec Anton V. iz Štor in 18-letni, v Westnovi tovarni uslužbeni delavec Konrad P. iz Celja v Kovaški ulici osebni avtomobil tyrdeke Westen, ki je stal na ulici brez nadzorstva. Stopila sta k avtomobilu in z nožem razrezala rezervno pnevmatiko. Nato sta odšla, a sta se kmalu vrnila in razrezala še sprednjo

takoj zgradil na tla ter obeležil nezavesten v mlaki krvi. Iz hiše so prišli bliščati, ki so starega Pongrača presneli v hišo, kjer pa je nekaj trenutkov zatem izdihnil, ker mu je bila prerezana žila odvodnica in je nesrečni Pongrac izkrmavel. Sin se je naslednjega dne podal v Slovensko Bistrico, kjer je povedal, kaj je storil. Orožniki so se takoj podali k Sv. Trem kraljem ter uvedli obširno preiskavo. Zaradi suma, da je Marija Pongračeva nagovarjala svojega moža Antona k zločinu, so orožniki tudi njo aretirali ter sta bila mož in žena izročena v zapore slovenjebistriškega sodišča. O zadevi je bilo obveščeno tudi mariborsko državno tožilstvo, ki je odredilo razsteseenje pokojnega Martina Pongrača. Podrobnosti in ozadje tega žalostnega zločina bo seveda pojasnila šele natančna preiskava.

u— RIBJE OLJE v drogeriji Ivan Kane, Nebotičnik.

Zgodaj je začel

V petek dopoldne je službujoči stražnik na cesti v Zavodni ustavlil 16-letnega delavca Ivana J. iz Trbovelj, ki se je peljal na popolnoma novem kolesu in se mu je zdel sumljiv. Ko je stražnik zahteval od fanta prometno knjižico, ga je fant osornovno zavrnil. Stražnik je prijel za kolo. Fant pa se je pogal k bližnjemu plotu in ga hotel preskočiti. Stražnik je fanta pravčasno dohitel in ga odvedel na stražnico. Tam je fant priznal, da je kolo, ki je znamke »Viktoria« in ima evidenčno številko 2-139.317-1, ukradel v Ljubljani. Pri fantu so našli tudi popolnoma novo obleko, Hubertov plašč, par čevljev, klobuk, dve srebri uri, svetilko, nahrbtnik in 300 Din gotovine. Fant je priznal, da je vse te stvari ukradel pri vnosu v stanovanje nekega posestnika v Velikem kamnu pri Rajhenburgu. Izprijetega fanta so izročili okrožnemu sodišču.

KINO

TEL 21-24 MATICA

DANES POSLEDNJIČ! Tarzan, živali in plemena v pustolovski velefilmu

TARZAN ZMAGOVALEC

Jonny Weissmüller

Danes in jutri ob pol 11. uri dopoldne predstava po znanih cenah.

Ob 21.15 PREMIERA

UPOR NA LADJI ELSINORE

Jean Murat Winnä Winfried

SLOGA

Velicasten zgodovinski film

LORD NELSON

Nemški dialog!

UNION

Velicasten pevski film

SAN FRANCISCO

Jeanette MacDonald — Clark Gable

Grandiozno filmsko delo z najlepšimi pevskimmi partijami iz Traviate in Fausta, ki obenem prikazuje potresno katastrofo Saa

Francisca v letu 1906.

Film je v nemškem jeziku

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

Počastili smo mrtve

Ob ugodnem vremenu so množice oba praznika romale na grobove

Ljubljana, 1. novembra. Kakor znano, si je Ljubljana tudi letos za praznik vseh mrtvih nadela tisto svečano lice, ki ji daje tako svojevrstno lep in žalosten sijaj. Tokrat so vsi sveti padli na ponedeljek, da so se z nedeljo in z vseh vernih duš dnevno stnili v trojico prazničnih dni. To priliko so mnogi ljubljanci izkoristili, da so v veliko večjem številu, kakor je to sicer navada, pohiteli iz mesta, da obiščejo svoje drage, ki spe na božjih njivah kdo ve kje. Mnogo jih je odpotovalo zlasti v Julijsko krajino k živim in mrtvim svojcem na obisk, tako da so imeli na italijanskem konzulatu te dni kar čez vsakdanjo mero živahen promet. Tudi avtobusi so odpeljali čez mejo nekaj izletnikov, namenjenih v Gorico in Trst.

V Ljubljani sami pa so ljudje že večerajšjo nedeljo posvetili v glavnem obiskovanju mrtvih. Proti Sv. Križu so hitele trupe svojcev, ki so si pred navalom, kakršnega doživijo pokopališče vsako leto na Vse svete same, želeli tihe, samotne minute ob gomili dragih. Že v nedeljo so bili avtobusi proti Sv. Križu polni od jutra do noči. Še neprimerno večji pa je bil promet na praznik Vseh svetih. Mnogo obiskovalcev je imel tudi Sv. Krištof, kjer je še zmerom nekaj nerazdrtih grobov, a je vendarle največ pozabljenih, iz-

gubljenih med njimi, in marsikdo je prižgal lučko ob gomili, ki jo je že zdavnaj prerasel mah. Precej prometa je bilo včeraj še na cvetličnem trgu, davi pa je pripeljal svoje vozičke samo še nekaj malega cvetličark s periferije, da postrežejo zadnjim zamudnikom. Sicer pa so danes posli na trgu in v cvetličarnah skoraj povsem počivali, čeprav so ljudje še vse dopoldne hitali po ulicah z velikimi šopki križantem v rokah. Takoj po kosilu pa so ljubljanci v trumah navalili na avtobuse, da bi bili čimprej pri Sv. Križu in da bi si še pred pričetkom cerkvenih svečanosti lahko ogledali lepoto naše božje njive, v katero jo vsako leto odene ljubezen do njih, ki pod njeno rušo spe.

Prav na dan vseh mrtvih je poživila svoje delovanje tramvajska družba. Za priklopne vozove je stavila v promet skoraj vse svoje stare vozove, s čimer je precej pospešila ves promet na svojih progah. Tramvajski vozovi so bili ves dan prav dobro zasedeni in so v vse smeri prevozili več deset-tisočev potnikov, največ seveda v smeri proti pokopališču in obratno. Pokazalo se je tokrat, kako nujno potrebna bi že bila izpeljava tramvajske proge do Sv. Križa, kar unamo, sodeč po govoricah, do prihodnjega leta že učakati.

Dvajset let po streljih na Suhem bajerju

Na Suhem bajerju so danes ob 11. na posebno slovesen način počastili spomin na žrtve, ki so pod robom golovskega gozda legle v grobove od pušk avstrijske soldateske.

Letos poteka pravkar 20 let, odkar so na tem smrečenem in zaničevanem grobišču pokopali zadnjega izmed njih, ki so imeli dovolj poguma, da se iz ljubezni do naroda in domovine uprejo nasilju. Zato se je k skromni svečanosti zbralo danes žrečno mnogo občinstva. Narodna odbrana in nacionalistična omladina pa sta še posebej skrbnostjo okrasili grobove. Mimo domačih gostov, med katerimi smo opazili tudi narodnega poslanca Rajka Turka in zastopnike vseh nacionalnih organizacij, sta prihitela na svečanost tudi oba bivša vojna kurata, ki jima je pripadla dolžnost, da spremljata žrtve na morišče, pater Sartori iz Celovca, ki je opravljal ta žalostni posel od začetka do konca, odkar je v Ljubljani začela besneti avstrijska vojaška justica, in pa trnovski župnik Cegnar, ki je spremljal na Suhem bajer poslednjega obsojenca, čigar 20 letnico smrti obhajamo letos, pa mu nihče imena ne ve.

Pred zbrano množico je prvi spregovoril šentjakobski župnik g. Janko Barle, ki se je iskreno zahvalil občinstvu, da je v tako velikem številu prihitelo na Suhem bajer, in ki je posebej pozdravil še patra Sartorija. Za njim je trnovski župnik Cegnar obudil nekaj spominov na uro, ko je spremljal zadnjega obsojenca pred puške. Vsi trije duhovni gospodje so opravili spominске obrede, pevsko društvo St. Jakob-Trnovo pa je zapelo dvoje žalostink. Ko je bila slovesnost končana, so ves dan romale na Suhem bajer množice obiskovalcev, da se poklonijo spominu najdražjih žrtev.

Počastitev spomina dr. Ivana Oražna

Na grobu Ivana Oražna so se ob pol enajstih zbrali zastopniki univerze in dijaštva, posebno še tisti, ki uživajo podporo iz Oražnove ustanove. V imenu juridične fakultete se je komemoracije udeležil dekan Sajovic, medicinsko je pa zastopal prodekan dr. Šerko, Zdravniško zbornico predsednik dr. Meršol, Oražnov dom pa upravnik g. Majcen. Srednješolski nacionalisti in Savez Sokola so položili na grob lepe vence in sveče. Akademski pevski zbor je zapel »Blagor mu«, nakar je akademik Berden v toplim govoru povdaril veliko pokojnikovo ljubezen zlasti do dijakov. Z ustanovami, ki jih uživajo ti, si je postavil pač najdražji spomenik. Na koncu je Akademski pevski zbor zapel še večno lepo »Vigred«.

Dolge procesije na pokopališču

Po 14. uri so se pričele iz mesta proti Sv. Križu valiti po Linhartovi in Šmartinski cesti tolikšne reke ljudi, da je bila cesta že skoraj za pešce preozka, zlasti tam, kjer se glavna dohodnoda do pokopališča priliva novi tokovi iz Bežigrada in Most. Petnajst velikih avtobusov je v predelkih komaj po nekaj minut vzdrževalo zvezo med osrednjimi trgi Ljubljane in Sv. Križem, z njimi se je kosalo brez števila avtomobilov in kočij, ki razen za birmo samo še za praznik mrtvih pridejo do malo živahnejšega prometa. Pred vhom na pokopališče je bil tolkšen vrvež vozil in ljudi, da so stražniki samo z velikim naporom vzdrževali red. Med grobovi so se pretakale množice, da tolikšnih ne zbere nobena druga svečanost na kup.

Tisti, ki nimajo svojih dragih na tej božji njivi, so poromali na grobove, v katerih se našli veliki množice in žrtve naših nacionalnih borb. Tako so se mnogi pomudili za trenutek ob grobnici velikega nacionalnega borca in vojde dr. Gregorja Žerjave, ki so mu mimo drugih tudi predstavniki nacionalne omladine nasuli cvetja na grob. Prijatelji nepozabnega pokojnika so položili krasen venec s traki v državnih barvah.

Posebne pozornosti so bili tudi letos deležni nepozabni glasniki naše moderne Cankar, Kette in Murn, ki so jim študentje z vseh naših gimnazij nanosili cvetja in vencev, najlepši venec pa so jim poklonili Preporodaši, ki so prvi dali dijaški mladini vzgled za to plemenito, kulturno skrb. Številni spoštovatelji so se tudi letos oddolžili spominu septembrskih žrtev, a svečano kakor vsako leto so nacionalistični omladinci počastili spomin tovarišev, padlih v Trbovljah. Ob njih skupnem grobu so četniki postavili častno stražo, a trume obiskovalcev so se ustavljale ob njem, da vsaj trenutke pomolijo za njih duše. Lepo so četniki počastili tudi spomin svojega velikega vzornika Aleksandra Tomana, četnika Petra Mrkonjića, ki so mu položili na grob lep venec s črnimi trakovi. Gasilci so lepo poskrbeli za grob svojega ustanovitelja Janka Barleta, ki se mu je šele to pomlad pridružil svež grob staroste Josipa Turka. H gozdu obeh so postavili častno stražo. Nad-

kom šefmanom in tajnikom Marušičem, zastopnika Zveze rezervnih oficirjev Turrel in Ahčin, podpredsednik občinskega odbora Združenja vojnih invalidov Marinko s tajnikom Vukom in predsednikom krajevne odbora Mlekusem, zastopniki Zveze bojnikov in predsednik HZ dr. Švigelj. V kareju sta bili postavljeni častni četi 40. pešpolka in žandarmerije. Vojaška godba je svečanost otvorila z veličastno žalno koračnico, nato pa so združeni pevci pod vodstvom prvega dirigenta HZ Zorka Prelovca ubrano zapeli »Vigred«. Bivši vojni kurat, trnovski župnik Cegnar se je v kratkem nagovoru spominjal padlih žrtev, posebej še največje žrtve, ki je bila darovana za svobodo naše skupne domovine s smrtjo Viteškega kralja.

Bivši vojni kurat Kogej, Lavrič in pater Sartori iz Celovca so opravili žalne molitve, četa vojakov je oddala častno salvo, ki je zamolklo odmevala v pozni popoldan. Združeni pevci so zapeli še Prelovčev »Doberdobje«, godba je zaigrala veličasten koral, nato pa se je množica počasi začela vračati proti mestu, da so bile v kratkem vnovič preplavljene vse ceste. V prekrasem, skoro pomladno topli jesenski večer so žarele neštete lučke na njivi večnega miru.

Spominu padlih iz šentpeterske fare

V šentpeterski župni cerkvi je bila danes dopoldne ob 10.30 za pokoj bojnikov in žrtev svetovne vojne žalna sveta maša, ki jo je daroval župnik Košmerlj ob asistenci kaplanov gg. Cudermana in Polaka. Po bogoslužju pa je številno ljubljansko občinstvo pričakovalo duhovništvo in predstavnike organizacij pred spomenikom, ki so ga pred desetimi leti šentpeterski farani postavili ob cerkvi v spominu padlim bojnikom iz svoje fаре.

Jaz Vam varujem kožo!

Rdeča, hrapava in spokana koža dokazuje, da Vaša koža nima dovolj odporne sile, da je torej slaba. Zato je potrebno, da jo krepčate in sicer z NIVEA. Kajti NIVEA vsebuje »Euceric« in prodira skozi kožne luknjice globoko v kožo, ji dovaja hrano, jo krepča in ji zvišuje odporno silo. Zato uporabljajte redno NIVEO, da bi Vam ostala koža nežna, mehka in gibčna kljub vlažnemu in hladnemu vremenu!

K spomeniku, ki je bil zavrt v črno ter v cvetje in zelenje, med katerim so utripale prižgane lučice, je prvi pristopil g. župnik s svojo asistenco, s katero je opravil žalne molitve za pokoj vseh padlih junakov v svetovni vojni. Okrog njih so se razvrstili odborniki skupine bojnikov šentpeterske fare s predsednikom g. Leopoldom Zupančičem na čelu, cerkvena ključarja in šolska mladina. Po molitvah so združeni pevski zbori pod vodstvom g. Pavla Baloha zapeli žalostinko »Ušlihi nas, Gospode«. V imenu Združenih šentpeterskih bojnikov, ki so svojim padlim tovarišem položili k spomeniku krasen venec nageljnju z narodno trobojnico, je spregovoril tople besede g. Ivan Rozina. Lepo je orisal zasluge tistih, katerim je bil postavljen spomenik kot simbolično skupno zadnje bivališče pod nepoznano rušo na bojiščih. Tiho, a nadvse dostojno spominsko svečanost je zaključil pevski zbor z ubrano zapeto »Oj, Doberdobje«, nakar se je občinstvo mirno razšlo.

Sokol I. pokojnim bratom in sestram

Kakor vsako leto je tudi letos Sokol I. na Taboru priredil dopoldne v spomin svojih bratov in sester in njihovih svojcev v veliki dvorani na Taboru žalno svečanost. Pročelje dvorane je bilo v črnem in v zelenju. Sredi odra je bila na podstavku ptica sokol, nad njo pa venec z državno trobojnico in napisom »Slava svetlemu spominu umrlih bratov in sester«. Žalni svečanosti je prisostvovalo lepo število sokolskega članstva in svojcev. Svečanost je otvorila godba Sokola I., ki je pod taktirko br. Verija Švajgarja zaigrala Švajgarjev žalni koral »Duši padlega borca«. Starosta br. inž. Lado Bevc se je nato v svojem govoru spomnil tistih bratov in sester ter njih svojcev, ki so umrli po 1. novembru 1936. leta. Predčital je tudi njihova imena, med njimi je omenil zasluzne brate Turka, Bajžija, Marolta in Tratarja.

Svečanost je zaključila godba z žalnim koralom »Zbor menihov« iz opere »Dali-

bor«. Nato so svojci ter vsa sokolska družina odšli na pokopališče k Sv. Križu, da počaste spomin svojih nepozabnih. Sokolstvo je položilo venec tudi na grob prvega staroste JSS br. dr. Ivana Oražna.

Vičani svojim padlim

Župnik viške fare p. Teodor Tavčar je v farni cerkvi opravil popokdne molitve za umrle. Nato se je proti vičanskemu pokopališču razvila dolga procesija. Za križem je stopela šolska mladina, potem ostali farani. Medtem se je na pokopališču in v mali starinski cerkvi nabralo vse polno vernikov, ki so pričakovali prihoda duhovništva in skupine viških bojnikov, ki so se hoteli pokloniti manom svojim v svetovni vojni padlim faranom ob vходу na pokopališče pred spomenikom, ki je bil danes ves zasut z jevenskim ovetjem in zelenjem.

Procesija se je ustavila najprej pred križem, ki stoji sredi povsem moderniziranega pokopališča. Tu je po opravljenih molitvah duhovništva zapel mešani višid pevski zbor »Vigred«. Nato se je pod vodstvom odbora skupine viških bojnikov zgrnila množica k spomeniku ob vходу, kjer je odbor svojim padlim tovarišem iz vojnih dni položil krasen venec v znak priznanja za storjeno žrtve na oltar narodne svobode. Spomine na tiste dni pa je v kratkih izbranih besedah obudil bivši vojni kurat katehet g. Jalen. Skromno svečanost je zaključil pevski zbor, ki je ubrano zapel »Oj, Doberdobje«.

Smrt na praznik mrtvih

Navzlic velikemu prometu se obadva praznika v Ljubljani ni primerila nobena večja nesreča. Ob ugodnem vremenu sta oba dneva potekala res dostojanstveno, mir se nikjer ni kalil. Ni pa praznik mrtvih minil brez vseh smrtnih primerov. Globoko sočutje je v Mostah zbudila smrt železniskega oficijala Antona Zidana. Pokojnik je bil star 38 let in je že precej dolgo bolehal na želodčnem raku. Pred letom je bil operiran in so mu vzeli pol želodca, pridružil se je še črevesna jetika, da je siromak popolnoma izhiral. Smrt je bila tr-

»Vigred«. Mariborčani so v velikem številu z vlakci in avtobusi odpotovali tudi v druge kraje na grobove svojcev.

Sokoli na dr. Pivkovem grobu

Sokolsko društvo Maribor I. je izkazalo toplo zvestobo svojem ustanovitelju in ljubljensmu starosti dr. Ljudevitu Pivku in razen tega sestri Veri Sancinovi in naraščajniku Tomislavu Janču, Polnoštevilo je prispejala na grob sokolska družina Maribor I. in obsula grob svojega učitelja in voditelja s svežim, krasnim cvetjem, prav tako tudi groba članice Vre Sancinove in naraščajnika T. Jenšca. Vrli Jadranski so odpeli ob grobu velikega Sokola in carsanskega junaka žalostinki »Oj Doberdobje« in »Večnaja pametaj«, br. Staniko Sostiš pa je spregovoril toplo občutene besede na naslo vnjega, čigar duh bo tudi nadalje vodil mariborsko sokolstvo.

Na celjskih pokopališčih

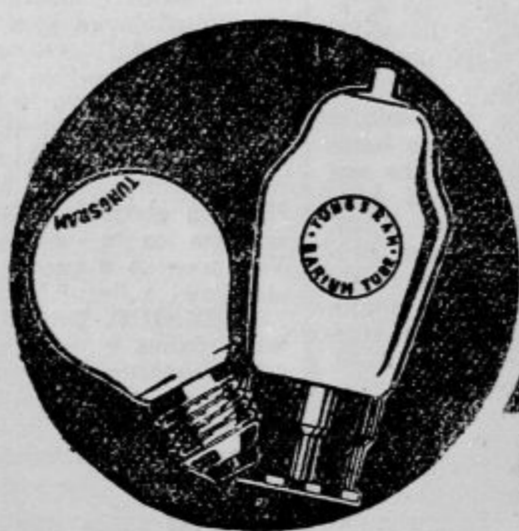
Celje, 1. novembra. Na okoliško, mestno in bolniško pokopališče so romale velike množice, da okrasijo in obiščejo zadnja počivališča svojih dragih. Na okoliško in mestno pokopališče so tudi ves dan vozili mestni avtobusi. Ob 15. so peli združeni moški zbori Celjskega pevskega društva, »Ojke« in »Celjskega Zvona« pod vodstvom pevovodje g. Cirila Preglja na okoliškem, ob 16. pa na mestnem in vojaškem pokopališču. Na okoliškem in mestnem pokopališču so zapeli Devovo »Vigred« in Pregljevo novo nagrobnico »V hladni noči utrnula...«, na vojaškem pokopališču pa Prelovčev »Oj Doberdobje«. Poleg tega je še pevsko društvo »Ojka« zapelo svojim pokojnim članom pevcem in prezgodaj umrlemu pevovodji Mirku Videčniku Bervarjevo nagrobnico »Ob gomili«.

Smrt vzorne goriške matere in gospodinje

Zagreb, 1. novembra. V Podsusedu pri Zagrebu je umrla te dni ga. Francika vдова Zavadlav, mati g. Josipa Zavadlava, vrtnarja in gojitelja goriških breskev v Podsusedu. V 63. letu je legla po kratki bolezni k večnemu počitku. Presevljiva se s sinoma leta 1926 iz štandreja (občina Gorica), je dosegla ta vzorna družina z vztrajnostjo in marljivo vstopo jako lepe uspehe v vrtnarstvu in v vzgoji plemenitih breskev v Podsusedu. Zgubivši kmalu po svetovni vojni soproga zaradi posledic, nakopanih v vojni ter sina, ki je padel na italijanski fronti, je junakinja in vztrajno prenašala usodne udarce in ponesrečala do lepih uspehov na novi domačiji. Vedno je bila dobrotljiva, če je kdorkoli zaprosil kos kruha ali prenočišče; in teh je bilo vsak dan polno. Po sebo Primorci se je bodo s hvalečnostjo spominjali, kajti bila jim je druga mati. Krasni njen pogreb je počezal, kakor je bila pokojnica priljubljena tudi na novi domačiji. Ob njenem grobu je g. Zeljko Vižintin iz Zagreba v lepem govoru očitral njene vrline in se poslovil še posebno v imenu mnogih Goričanov. Ni ji bilo usojeno, da bi počivala v domači zemlji na Gorškem. Naj ji zatorej svobodna jugoslovenska zemlja nudi stadak večni počitek. Vsi znanci in spoštovanci bomo vzorni goriški materi ohranili časten spomin. Skavti na parketu.

Obtoženec prosi za smrtno obsodbo

Zagreb, 1. novembra. Znano je, da so mnogi razbojniki veliki strahopetci in da se ravno pri sodnih razpravah, kjer bi morali priznati svoje dokazane zločine, izkažejo v vsej svoji mizeriji in figarstvu. Izjema pravega, iskrenega skesanca je posestnik Janko Koubek, ki je te dni stal pred kazenskim senatom v Bjelovaru. Janko Koubek je bil precej imovit posestnik v vasi Derežanih, kjer je posedoval 30 oralov zemlje. To bi mu zadostovalo, da bi pošteno vzdrževal svojo družino. Toda lakomnost po denarju je privedla tako daleč, da je postal zavestnik zloglasne razbojniške družbe cigana Ivana Gomana in Tomaža Jakšiča. Začel je pohajati s to družbo na razbojniške pohode in je pomagal oropati kmetovalca Simna Šimunjaka v Šinjarjih. Nedavno sta bila Goman in Jakšič obsojena na do smrtne gočo. Zdaj je prišel na vrsto še Janko Koubek. Branil se je na prav svojevrsten način. Iskreno skesan je priznal vse podrobnosti. Ko ga je pred posvetovanjem senata vprašal predsednik, če ima še kakšno željo, je Koubek padel na kolena in je jokajoč protil, naj ga sodišče obsodi na smrt, ker je večala zaslužil in ker mu na tem svetu ni živeti. Vendar vedno pravični senat ni mogel ustreči njegovi prošnji in ga je obsodil samo na sedem let robije, kar je za poboljšanje več kot dovolj. Pač pa je za vse čase izgubil častne pravice.

Bože vidiš - bolje slišiš

TUNGSRAM

Žarnicami - nitka v dvojni vijčnici Radio elektronicami

Sportna nedelja

ZADNJA PRILIKA ZAMUJENA!

Nepotreben, a zaslužen poraz Ljubljane — BSK še vedno na vodstvu, Hašk za petami
Nepričakovana zmaga Jedinstva

V nedeljo je bilo spet ligasko jesensko prvenstvo v polnem teku. Središčni prvenstveni borbi sta bila Zagreb in Beograd, kjer so po pričakovanju zmagali favoriti, če izvzamemo tesno zmago outsiderja Jedinstva, ki mu je uspelo premagati močno sarajevsko Slavijo. Doma je pa doma in dosti lažje se igra, če se ima za seboj svojo publiko in če žoga teče po domačem terenu. Žal se pa naša SK Ljubljana tega v borbi z Baskom ni zavedala in nam je pripravila temeljito razočaranje. Na lastnem igrišču si je pustila odvzeti dve točki, dve dragoceni točki, ki bi jih krvavo potrebovala, saj vse kaže, da v jesenskem delu prvenstva ne bo spravila od preostalih dveh tekem proti Gradjanskemu v Ljubljani in proti BSK v Beogradu nobene več pod streho. Z nedeljskim porazom in je Ljubljana spet občutno pokvarila položaj, saj je združila s sedmega kar na deveto mesto. Še en poraz pa bo na zadnjem! Res s strahom in bojzanim lalno gleda vsak prijatelj nogometa in SK Ljubljane v bodočnost, saj si po tako mizerani igri, kakor je bila nedeljska, tudi v prihodnjih tekmah ni obetati posebnih uspehov, a tudi za splošno ligasko prvenstvo niso izgledi preveč rožnati. Iz sedmih tekem le štiri točke, to je res boren izkupiček. Bo že treba temeljito remedure!

BSK je po pričakovanju porazil šibko zagrebško Concordijo in ostal na vodstvu tabele z 12 točkami, a za petami mu je spet Hašk, ki je z impozantnim rezultatom odpravil zmajstra z morja, ponosne Hajdukovce. Gradjanski je na domačih tleh odpravil pomlajeno Jugoslavijo in se tako pomaknil pred Hajduka, ki ima sicer enako število točk (8), a slabšo razliko golov. Krepko v sredino se je prerinil Bask, ki napreduje od tekme do tekme. Skočil je pred Jugoslavijo in Slavijo, ki sta zdaj za njim. Zdeljubeč prvenstvene tabele tvorijo Jedinstvo, Ljubljana in Concordia. Vsi trije so po vseh znakih so-deči kandidati za izpad iz lige. Po nedeljskih tekmah ima prvenstvena tabela zdaj takole lice:

BSK	7	6	0	1	23: 8	12
HAŠK	7	5	1	1	20: 9	11
Gradjanski	7	3	2	2	19:11	8
Hajduk	7	3	2	2	14:14	8
BASK	7	3	0	4	12: 8	6
Jugoslavija	7	3	0	4	10: 8	6
Slavija	7	3	0	4	6: 9	6
Jedinstvo	7	2	1	4	2:13	5
Ljubljana	7	1	2	4	6:15	4
Concordia	7	2	0	5	10:27	4

Prihodnjo nedeljo igrajo: v Ljubljani Ljubljana: Gradjanski, v Beogradu Jugoslavija: Hašk in Bask; Hajduk, v Zagrebu Concordia; Jedinstvo in v Sarajevu Slavija: BSK.

Ljubljana: Bask 0:2 (0:1)

BASK: Jakšič; Ivković, Djenadić; Klisarić, Vojnović, Dimitrijević; Detlinger, Cabrić, Spasojević, Tomašević, Sarić. Ljubljana: Pogačnik; Haas, Bertonecelj, Slapar, Pupo, Boncelj; Janežič, Lah, Jež, Bertonecelj II, Tičar. Proti pričakovanju je prišlo izredno lepo število občinstva na igrišče. Bask sicer ni bil toliko potegnil, toda bila je prelepa jesenska nedelja in ljudi se je navzelo malo manj kakor proti Hajduku. V Ljubljani je razmeroma mnogo nogometnega občinstva, ljudje bi radi prišli gledat velike borbe. Igra s Hajdukom je marsikatero ekeptično vrnila na igrišče, v dobri veri pa, da se sme zanesti na ljubljansko moštvo, da bo vsaj doma zmagalo kot se spodobi. De-baki z Baskom je seveda učinkoval kot mizer, ni bil tudi na najbolj vnete prišaste kluba, posebno igra na koncu ni bila nič kaj manj propagandna. Igra je bila do polčasa užitna. Bila je borbeno, precej požirvalno so igrali na obeh straneh in so se vrtale lepe akcije, ki so mogle navduševati. V prvem delu igre je bila Ljubljana enakovredna partner in če bi ne bilo v napadu toliko vrtnakov bi bilo moštvo v lahki zvezi v tem delu igre odločilo borbo v svojo korist. Po tem bi bile izostale seveda vse one nepotrebne in nevspečne robotosti in surovosti, ki so tako sprepletale potek drugega dela igre, in ki so bile le obupen odraz skrajne volje in želje zmagati po vsaki ceni, tudi če znanje in sposobnosti niso zadostovali. Finiš je pripravil domače moštvo ob mnogo simpatijo.

Ljubljana

Je nastopila v postavi, ki je v zadnjih časih nekako ustaljena. Ni igral Luce in njegova izločitev najbrž ni bila celoti v korist. Drugih moči zaenkrat ni na razpolago, razen če bodo vrzli kak pogled na naraščajo, ki je v prvenstveni tekmi pred glavno tekmo pokazal, kako se igra lep in koristen nogomet. Nomara ne bi bilo preveč tvegano, če bi se tehnično vodstvo kluba odločilo za pritegnitev nekaterih najmlajših sil v prvo moštvo. Kajti v tem prvem moštvu je že toliko senilnega, toliko domišljavno-nesposobnega, toliko od nekdanjih dobrih časov in lepih spominov še živčnega, da je energična gesta z močno metlo že kar prepotrebna. Primadonstvo je nevspečen pojav, tudi če je nekoliko upravičen, če je pa zasidrano v sami domišljavosti in se bazira na očitno nesposobnost, potem je odvrtno in neizmerno škodljivo povrh!

V tekmi z Baskom se je otioljivo pokazalo, kaj je v moštvi še nekaj sposobnega, kaj je plevel, iz katerega nemara ne bo nikoli več nič. Slabo so igrali vsi deli moštva, nobena formacija ni bila kot celota na mestu. V obrambi se je hotel raztrgati Stanko, dal je svojo pošteno partijo. Pogačniku bi se morda moglo očitati, da je za hip prepozno stekel proti Spasojeviću, ki je tako utegnil v drugi potresti mrežo. Sicer je delal brezhibno. Haas je bil precejšen minus v obrambi, nekam neokreten in nedorasel brzim akcijam, ki so prihajale z leve strani Baskovega napada. Ker je imel v precej šibkem Slaparju le skromno oporo, je bila desna stran obrambe izredno šibka. V srednji vrsti je povsem zadovoljil Pupo, ki ječasoma le našel v svojo staro formo. V drugi okolici bi gotovo prišel vse drugače od izraza. Boncelj je tudi igral izpod običajne svoje forme. V napadu je igral in se boril en sam človek. Pepček v levi zvezi. Dolgo je pošiljal svoje levo krilo s krasnimi predločki naprej, a ko je uvidel, da je vse to zaman, se je obrnil proti desni. Tudi od tam ni bilo čudežev. Bil je tudi edini, ki je streljal na gol, toda Baskova obramba ni dovoljevala takega početja od blizu, a kar je šlo na gol iz šestnajstke, je vse postalo sigurno Jakšičev plan. Napad je igral takično zelo slabo. Napredoval je po sredini in razizjal akcije na široko, na krila, šete pred golom, namesto da bi, narobe, napredoval po krilih, okoli šestnajstke pa zgoščeval akcije proti sredini. S tem je v vsilki meri olajšal Baskovi obrambi delo, ki je le redko kdaj dopustila, da je prišlo do res kožljivih situacij pred njenim golom.

Ko je moštvo v začetku drugega polčasa prejelo še drugi zodičak, je povsem izgubilo glavo. Začeli so igrali precej robotno, tudi suvaritili, menjavali so mesta kar mimogrede in nazadnje smo le še po spominu vedeli, na katerem mestu je kdo v začetku igre nastopil. Proti koncu je še sodnik Pepčka upravičeno izključil, ker se je dal zavesti v obračunavanje z Ivkovićem.

Baskovi

so potrdili, da se nahajajo v dobri formi, da igrajo z velikim veseljem, dobrim, skoro odličnim

izražev v svojem moštvi in da so njihovi uspehi v zadnjih časih dokaj stvarni. Odnosi so zaslužen obsegi iz Ljubljane, kar se jim prejšnje čase ni posrečilo. Po začetnih, bolj nervoznih akcijah, so se prvi zbrali in poveljali vrste v solidno kombinacijo. Delali so precej enostavno, semtertja je zablestela kaka posebno lepa poteza. Odlikovala se je v tem posebno desna strana napada, kjer sta Detlinger in Cabrić kar tako ubajala preko ljubljanskih obramb. Spasojević je svojo vrsto lepo poveljal, Tomašević v levi zvezi je bil v prenosnih netočen, na manjši razdalji prav prijeten kombinacijski partner. Sarić zelo uporabno levo krilo. V krilih so bili Baskovci precej uravnovešeni, ta del moštva je bil v delu manj viden, zato pa koristen in soliden. Napad je imel v krilih vrsti dobro oporo, ožja obramba ni manj. Najboljši del moštva pa je brez dvoma obramba dvojica. Starina Ivković igra sveže in gibčno kot v svojih mladeniških letih, skupaj z Djenadičem je tvoril skoroda neprehoden zid. A Jakšič je pobiral žoge, ki so prihajale do njega, brez vsakih težkoč.

Malo poteka

Bask odprti proti sitnemu soncu in že v 2. min. je Lj. v napadu ter mora Jakšič pobrati Pepčkov lep strel iz daljave. Igra se kmalu raztrga in se prenese v polje, kjer mora sodnik ponovno pisati foul. V 9. min. tvega Tomašević nevarno krevljo, pa gre žoga k sreči pod metra mimo. Pogačnik se je le preveč zanesel na aut! Potem v 11. min. nevaren Baskov napad, ki ga utegne Slapar zaokreniti v kot. Prva lapa prilika se prisemeja Ljubljani v 12. in 13. min., ko oblegajo Baskov gol; Jakšiča zvabijo ven, ali Dimitrijević pobere z golove orte in zavije v kot. Potem Baskov pritisk, toda vse bombe gredo mimo gola. Odslej igra Bask bolj povezano in prenese igro v ljubljansko polovico. V 19. min. ima Lj. zopet lepo priliko; Pogačnikovo žogo podaljša Jež prav lepo do Tičarja na prosto, ta pa si podaljša tja do Jakšiča in seveda pokvari. Razvije se težka, ogorčena borba v sicer odprti igri. Naposled prvi zodičak za goste: v 29. min. dobi Detlinger v sumljivi poziciji lep predloček, se prebije skozi obrambo in neubranljivo plasira

1:0 na Bask

Ljubljana sedaj napada bolj energično, toda napad je pred golom obupen. Skoro bi bil Bask povihal šš pred koncem na 2:0. V 41. min. težka Stanetova pogreška — z glavo poda Detlingerju, Cabrić je na mah sam pred Pogačnikom, toda ta reši s tvegano intervencijo in žoga gre mimo. V 43. in 44. min. strelja Pupo zelo netočno dva prosta strela, v 45. min. prisodi sodnik strel s kota, toda Janežič se tako veličastno počasi pripravila, da niti ne pride do kota, medtem sodnik odpiska polčas. V reprizi Bask takoj energično pritise. Potem se igra odpre in v 6. min. je Lah na čistem pred Jakšičem, pa se mu ta vrže uspešno pod nogo. Dolg odbojni udarec gre preko srede, Spasojević energično starta in je urnejši od Pogačnika ter iz precejšnje razdalje pošlje mimo Pogačnika v mrežo, igra je odločena z

2:0 za Baska

Za v 9. min. bi bilo skoro prišlo zopet do nesreče. Stanko foulala in prosti strel gre precizno pod prečko, toda Pogačnik ga mojestro pošlje preko. Sedaj zamenjata mesti Haas in Jež, kmalu potem gre Haas na krilo, Tičar v sredo. Razvije se grda igra z velikimi robotostmi in sodnik mogo ne-prestano posredovati. V 22. min. izključil sodnik Pepčka. Slapar gre v napad, Lah na krila. Igra se povsem brez glave, Bask drži priborjeni naskok in igra oprezno. V 29. min. tretja skupaj Tičar in Ivković, sledi majhen obračunek, žigar žrtv je Ivković, ki mu sodnik svetuje, naj se odstrani z igrišča. Lj. sedaj močno napada, v 33. min. ima Haas na levem krilu krasno priliko, pa je neroden ali nima sreče, in tudi ta prilika v hipu mine. Do konca je potem še obojestransko zelo raztrgana igra, skoro drugozredna. G. Brugarter iz Švice — tudi to smo morali doživeti — je imel zelo težko nalogo. Rešil je za zadovoljivo. Bil je natančen v ofsidih, tudi vse robotosti je videl. Sodil je dobro in objektivno.

Hašk : Hajduk 6:1 (2:1)

Prvenstveni tekmi Hašk: Hajduk je prisostvovalo 8000 gledalcev. Zagrebčani so zaslužen zmagali s 6:1 (2:1) čeprav je bil Hajduk skoraj ves čas enakovredan

nasprotnik. Pri Hašku je bil odličen zlasti napad, kjer sta bila v izredni formi Hitrec in Kacijan, Hašk je že v 2. minuti zabil prvi gol, v 6. je pa Kragić za Hajduka izenačil. Do polčasa je prišel Hašk v vodstvo in v drugem polčasu po Kacijanu, Perišiču, Hitrecu in Horvetu zvišal na 6:1.

Gradjanski : Jugoslavija 3:2 (2:1)

Pomlajena Jugoslavija se je krepko uprila Gradjanskemu in častno izgubila proti Gradjanskemu. Jugoslavija je prav prijetno izenačila Zagrebčane, saj je prevedla svežo in potetno igro, tako da

Ljubljanska skupina

V osmem, prvem povratnem kolu, so se klubi ljubljanske skupine še dalje prerinili za razvrstitve v tablici. Doseženi rezultati so preredili toliko zmešnjavo v tablici, da ni razen Kranja in Bratstva ostal noben klub na prejšnjem mestu. Svoboda je šla na težavno pot v Kranj in seveda pustila obe piki tam. Na igrišču Ilirije, prej lastnem igrišču, so Slovanovci uprizarili majhno presenečenje, ker so v že tradicionalnem stilu odvzeli Reki obe točki. Na istem igrišču so Hermežani zaslužen in izdatno zmagali nad Marsom. V kratkih poročilih so se dogodki tako razvrstili:

Slovan : Reka 3 : 0

Rečani so zaigrali kakor menda letos še niso tako slabo. Po vsem poteku igre bi bila še večja zmaga Slovana kar na mestu. S tem seveda ni zmanjševati Slovanovega uspeha, saj si ga je pošteno priboril. Zabeležil je obenem prvi dve točki; dovolj dolgo je trajalo, da je napolnil ta svečani trenutek.

V poteku igre je bil Slovan v teku obeh delov igre precej v pramoči. Obramba mu je delala zanesljivo in ni dala slabotnemu viškemu napadu nobene prilike. Slovanov napad niti ni izkoristil vsega, kar je imel na razpolago. Razmeroma dobro se je držala srednja vrsta. Viško moštvo pa je v celoti odpovaldo. Lahko se zadovoljiti, da ni odneslo še večje številke izza Kolinske tovarne. Sodil je g. Skalar prav dobro.

Hermes : Mars 4 : 0

Po majnih domači revoluciji so Šiškarji spet nastopili kompletni. Bil je že skrajni čas, saj so v nekaterih poslednjih tekmah že zelo slabo vozili.

V tej tekmi so vzele stvar bolj s resne strani. Ze v začetku igre so prišli po Brodniku in Goršiču v sigurno vodstvo, ki so ga obdržali do konca igre in ga še povečali. Kljub vsem uvaževanja vrednim naporom Marsovcev, katerim so bili Šiškarji predd koet, je ostala situacija krepko v rokah Hermežanov. Do kraja igra eta bila še uspešna Brodnik in Ferjan in pri tem rezultatu je ostalo. Sodil je dobro g. Čamerjak.

Jadran : Bratstvo 4 : 2

V Trnovem ni šlo tako gladko, kakor bi se zdelo na prvi pogled. Jeseničani so zopet nastopili nekompletni, pa so sprva le dali precej opravka Trnovčanom. Nekaj časa so bili v vodstvu 1:0, toda do polčasa so utegnili popraviti domači žs na 2:1. Po odmoru so Trnovčani povihali še na 3:1 in že se je zdelo, da so na varnem, ko je Zavri pretvoril prost strel precizno in sigurno ter zmanjšal na 3:2. Vnela se je nato borba za rezultat, v kateri je Jadran uspeš in postavil na 4:2. En gol za Jadrana je rezultat iz enajstke. Sodil je g. Vrhovnik.

Kranj : Svoboda 3 : 0

To nedeljo je v prvenstveni tekmi gostovala tukaj ljubljanska Svoboda. Bilo je precej zanimanja za to srečanje, ker velja Svoboda po svojih poselnjih uspehih za favorita v prvenstvu.

Toda na kranskih tleh se ljubljansko moštvo ni afirmiralo. Njegov nastop je bil dokaj čuden in nedeljiv. Medji Habicht in Sinkule, sicer dobra stebra moštva, sta povsem zatajila. Dober je bil vratar Marc, ki je preprečil večje neugode. V napadu je bil viden Stamborger v dosnem krilu.

V domačem moštvi je prišel posebno do veljave popularni Unterreiter, ki je res držal vse pokoncu. Sam je zabil dva gola, a Golob tretjega. Moštvo je imelo vse čas igre krepko v rokah in zaslužen zmagalo. Sodil je dobro g. Jordan.

Mariborska skupina

Železničar : Čakoveški SK 1:1 (0:0)

Maribor, 31. oktobra Vreme je bilo prireditvi zelo naklonjeno in tako je prišlo na igrišče SK Železničarja nad 600 ljudi.

Po končani predtekmi, v kateri je mladi-na SK Železničarja porazila rezervno pobreške Slavije s 3:0 (2:0), se je pričela glavna bitka. Sodniku g. Hobacherju iz Celja sta se predstavili naslednji moštvi:

SK Železničar: Spanger, Frančič, Antoljčić, Eferl, Frančič II, Kardinar, Krasnik, Ronjak, Golinar, Pavlin, Habit. ČSK: Istvančić Bejović, Vasi, Vaser, Meža, Vrtnič, Krkac, Vamplin, Vuković, Takac, Sarić. Velike borbe ta tekma ni prinela. Potekla je temperamentno, v glavnem pa se je odigrala v polju. Posebnih finec ni pokazalo niti ene niti druge moštvo, borba ni niti za trenutek prekorajšla okvirja izrazitega lova za točkami. Rezultat sam ne odgovarja poteku igre, saj je Železničar pretežno prevladoval in tako nepadal, da bi bil morda bil po srečih

rezultat odgovarja poteku igre. Gradjanski je zabil prvi gol že v 20. sekundah po Antoljčevici. Vsi so pričakovali katastrofo Jugoslavija, ki se je pa naglo zmašila in v 30. minuti je Valok izenačil. Pred polčasom je Lešnik zvišal na 2:1, v drugem pa Pleše na 3:1, naposled je pa Zecović zabil drugi gol za Jugoslavijo.

BSK : Concordia 6:1 (6:1)

Še iz rezultata je razvidno, da je bil BSK ves prvi polčas v veliki premoči in je tudi Concordiji neresel polno mrežo golov. V drugem polčasu se je pa raztrgano moštvo Concordie dobro zmašilo in je bilo Beograječanom popolnoma enakovredan nasprotnik, na momente celo boljše, a ni znala izrabiti več zrelih prilik.

Jedinstvo : Slavija 1:0 (1:0)

Jedinstvo, ki je v tem prvenstvu dalo šele svoj drugi gol in ima kljub temu že pet točk, je bilo zlasti v prvem polčasu boljše. Edini gol čenava je padel v 37. minuti po Kečkocu. Slavija je bila proti koncu igre v premoči, vendar se ji ni posrečilo da bi vsaj izenačila.

Prvenstvo LNP

šansah zmago. Ves ta pritisk mu je prisnel le en gol, ki je bil v 19. min. drugega polčasa dosežen po Pavlinu. Toda ta majhen naskok je v 28. min. spjal po vodi, ker se je gostom po krivdi domače obrambe posrečilo, da so izenačili.

Moštvo SK Zeleničarja se ičča. Ze v prejšnjih tekmah napad ni bil v redu in še vedno se za ta del moštva ne najde posestena solucija. Edina aktivna moč je bil Pavlin, ki pa kljub živahnosti ni mnogo prispeval k boljši igri te vrste. Golinar ni vodja napada, prav tako ni Ronjak v zvezi koristen. Obe krili st. bili v polju sicer dobri, toda centri so bili večinoma neuporabni. Zasluga za neuspeh moštva gre izključno na rovaš mizerne igre napada. Krilec so bili dobri, edini dal moštva, ki je svojeza protivnika prekašal. Pokazali so tudi dober start, si smiselno podajali naprej in pametno prenašali igro. Ožja obramba je za malenkost popustila od nekdanje sigurnosti. Spanger je več žog odlično ujel. Branilca sta le redko čisto odbijala, a Frančič je tudi nesiguren v startu.

Moštvo CSK je bilo bolj homogeno. V obrambi ima trio, ki je zanesljivo. Halfo so povprečni in morda najšibkejši del moštva. Napad je odmev, ko mu je prišla pomoč od zadel. Imel je težko etališče v borbi z dobro razpoloženo nasprotno linijo. Ko se je pa pretil prelo te ovire, so nastajale pred nasprotnim golom zelo kočljive situacije. Moštvo se odlikuje z dobro tehnično podlago, z urnim startom, dobro igro z glavno in se zna primerno plasirati.

Kljub temu, da je bila tekma izrazita borba za točke, ni nikdar prekoračila moje dovoljene igre, kar je v glavnem zaslugi sodnika g. Hobacherja, ki je vsak potizkus kršenja pravil zatrl v kačji. V splošnem je bil dober in objektivno.

I. SSK Maribor : Gradjanski 6:0 (2:0)

Čakovec, 31. oktobra Rezultat tekme govori dovolj jasno. Maribor je bil svojemu nasprotniku in vsakem oziru nadmočen. Predvsem je treba omeniti obrambo in srednjeja krilec, ki so uspešno razdirali akcije domačinov, a tudi stranska krilca sta bila na mestu. Napad je bil kljub okrajni postavi mnogo bolj povezan ko nasprotni. Mariborčani so prednjačili zlasti v stopanju, pokrivanju in podajanju. Tekma je bila precej raztrgana in zanimiva, a fair. Gole so dali: Miloš v 5. in 42. min. prvega polčasa, Vodeb v 1. Miloš v 10. ter Vodeb v 11. in 45. min. drugega polčasa. Sodil je odlično g. dr. Planinšak.

SK Mura : Rapid 6:1 (3:0)

Murska Sobotla 31. oktobra Mura je odigrala eno svojih najboljših tekem in se je publika vzradovala nad lepo igro domačega moštva pošteno razgibala. Mura je tokrat postavila na polje bolj uglajeno enajstoroč, v kateri je bil predvsem napad v primeri z zadnjimi igrami zelo agil in odločen. Srednja vrsta je bila ves čas na višini, pa tudi obramba je bila zanesljiva in odporna. Rapid ni nudil resnega odpora in se je moralo moštvo vrniti s takim porazom. Obramba ni mogla zadovoljiti in sta zlasti ožja branilca mnogo grešila. Vratar je bil še najbolj moč na polju. Krilec so bili preveč defenzivni. Valiti krivdo sa poraz na posledica bi bilo krivično.

Celjsko-trboveljska skupina:

Celje : Atletiki 2:2 (2:1)

Celje, 1. novembra V nedeljo popoldne je bila na igrišču pri »Skalni kisti« pred 400 gledalci odigrana povratna podsvetovna tekma med lokalnima rivaloma SK Cellem in Atletiki, v kateri si je favorit SK Celje priboril točko.

Tekma je bila živahna in naporen, zlasti v prvem polčasu. Celje je imelo sicer tehnično boljše moštvo, napad pa je bil vse premočno povezan in odločen. Tudi krilca mesta je bil pod običajno formo, ožja obramba pa se je krepko upeljavala. Napad Atletikov je igral pokrtovovalno in je pripravljali nevarne akcije po krilih. Tudi krilca vrsta Atletikov je bila agilna, ožja obramba pa je igrala preveč nervozno. Atletiki že v začetku krepko pritiskajo, a obramba Celja je na mestu. Celje se kmalu znajde in preide v lahno premoč, ne zna pa izrabiti dveh lepih prilik, pa tudi Atletiki si pokvarijo stoddotno šanso. V 27. min. se vratar Celja po nepotrebnem preveč oddalji od gola. Schuch I je na mestu in pošlje žogo v prazen gol štiri minute pozneje izenači Dobraj s preciznim strelom iz daljave 20 m tik pod prečko. V 43. min. diktra sodnik strel iz kota proti Atletikom. Krivce prevzame žogo pred golom in povzira na 2:1. Po odmoru je Celje spet v lahni premoči, ki je pa ne zna številčno izraziti. V 21. min. pada Sobuch I. žogo tik pred golom Celja stoječemu Jungerju, ki prevzame volley in jo pošlje v mrežo ter postari s tem hosni rezultat. Vsi napoci

Celje, da bi svizal rezultat, ostanejo brez uspeha. V 40. min. izključil sodnik vratarja Atletikov.

Sodil je g. Miljan iz Zagreba strog in objektivno, toda ne brez napak.

Ostale nogometne tekme

Zeneva: Italija : Švica 2:2. Bergamo: Italija B : Švica 4:1. Amsterdam: Francija : Holandska 3:2. Ankara: Reprez. Madžarske : reprez. Ankara 5:2 in Madžarska : Carigrad 3:0. Budimpešta: Prvenstvo: Hungaria : Šved 4:1. Boczaky : Ferenczvaros 3:2. Tő. rekves : Kispeszt 2:3. Praga: Prvenstvo: Sparta : Viktoria Žižkov 3:0. Zidenice : Slavija 2:0. Viktoria Plzen : Nabad 3:1. Bratislava : Páson 3:1. Prostějov : Kladno 2:0. Trstevlje: SK Litija : Desak 3:1.

Kolesarske dirke na Turjak

Prvaki: Stirn, Vrhnik, v glavni skupini, Premk, Hermes v juniorski in Turjačan Škerlj v turistiški

Turjak, 1. novembra V nedeljo so se na Turjaku vršile medklubске kolesarske dirke, za katere je vladalo precejšnje zanimanje in je bila tudi udeležba prav častna. Startali so v trih skupinah in sicer juniorji na 9 km dolgi progi, glavna skupina na isti progi in naposled še turistiška skupina. Rezultati so bili naslednji:

Juniorji: 1. Premk Pavel (Hermes) 19:30, 2. Podmilšek Fran (Sava) 19:35, 3. Gregorič Jože (Hermes) 19:50, 4. Podlogar Fran (Ljubljana) 20:00, 5. Pančur Janca (Sava) 20:00, 6. Grabner Franc (Lj) 20:00, 7. Lukman Eric (Hermes) 20:04, 8. Kolšin Branko (Hermes) 20:55. Podlogar, Pančur in Grabner so dosegli isti čas in je žreb določil njih vrstni red.

Glavna skupina: 1. Karel Stirn (Vrhnik) 18:22, 2. Gartner Franc (Lj) 19:30, 3. Močnik Tine (Sava) 20:02, 4. Golob Armand (Hermes) 20:25, 5. Gram Albin (Lj) 20:30, 6. Stibernik Fran (Sava) 20:54. Turistovska skupina: 1. Škerl Matija (Turjak) 21:20, 2. Škerl Henrik (Turjak) 21:35, 3. Stopar Branko (Lj) 22:00, 4. Bezljaj Fran (Lj) 23:00. Neodvisni dirkač Abunar, ki je dirkal izven konkurence, je dosegel čas 18:50. Podrobneje o teh dirkah bomo še poročali med tednom.

Mariborski dogodki

Maribor, 1. novembra.

Otvoritev novega dnevnega zavetišča Prejšnji mestni svet pod vodstvom dr. Frana Lipolda je po marejski tragediji sklenil postaviti spominu nepozabnega kralja Zedintelja trajen spomenik z gradnjo novega šolskega kompleksa v petem, pretežno delavskem mestnem okraju s priključkom novega mestnega dnevnega zavetišča. Dne 1. decembra predlanskim je bila otvorena nova šola, danes pa je bila otvorena in blagoslovljena novega dnevnega zavetišča v Magdalenski ulici 28, ki je stalo mestno občino 600.000 din. V nagovoru je mestni župan dr. Juvan naglašal veliki pomen in potrebo mestne socialnoskrbnevnne politike, kakor je magdalenski dekan Strgar s asistenco izvršil blagoslovljenje novega mestnega dnevnega zavetišča, ki je bilo v včerajšnjim dnev izročeno svojemu namenu. Z zahvalno besedo enega izmed gojencev in s pogostivijo deca se je zaključila slavnost.

Zaključek sadnega sejma

Z današnjim dnem se je zaključila sedma razstava združena s sadnim sejmom. Razstava je žela lep uspeh in je privabila množice od vseh strani, ki so si z vidno pozornostjo ogledovale prav lepo urejeno razstavo izbraneja sadja, dosej največjo v naši državi. Računamo, da si je ogledalo razstavo do 50.000 ljudi, saj so prihilieli na razstavo in sejma naši obmejni kmetovalci v številnih avtozavijih.

Po 23 letih iz Rusije

V Maribor je prišel večeraj zjutraj Andrej Jelinek, doma iz Smartna pri Ljubljani, ki je bil 23 let v Rusiji. Jelinek je leta 1914. odrinil na rusko fronto, kjer je bil meseca avgusta ujet. Rusi so ga spravili v taborišče v Omsku, pozneje pa je bil premeščen v druga taborišča v Sibiriji, kjer se je leta 1922. poročil. Zdal se je vrnil s svojo ženo in dvema sinovoma preko Varšave in Dunaja zopet v svojo domovino. Dovoljenje za povratek v domovino je dobil šele po dolgoletnih intervencijah in prošnjah. V Maribor je Jelinek s svojo družino prispel brez vsakršnih sredstev. Popoldne so nadaljevali pot proti Ljubljani.

V Bohovi je gorelo zares

V noči na ponedeljek pa je zares gorelo in sicer pri gostilničarju in postanku Grašiču v Bohovi pri Mariboru, kamor so odbrali bohovski, mariborski, hočki, razvanski, peknski in pobreški gasilci ter prišli s gašenjem nevarnega požara, ki je uničil Grašičov gosp

Občni zbor Zveze emigrantskih društev

Slavonski Brod, 1. novembra. Včeraj je imela v Brodu svoje letno zborovanje Zveza emigrantskih društev v Beogradu, ki ima svoja društva po vsej Jugoslaviji. Občnega zbora se je udeležilo veliko število delegatov iz vseh večjih krajev, ki so skupno zastopali 25 emigrantskih organizacij. Iz Ljubljane so bila zastopana naslednja emigrantska društva: »Soča«, »Tabor« in Primorsko akademsko starišinstvo. Občnega zbora sta se udeležila tudi zastopnika osrednjega odbora Jugoslovenske Matice v Zagrebu ter Saveza nacionalnih udruženj iz Novega Sada.

Občni zbor, ki se je začel zjutraj ob 8.30 in se končal pozno popoldne okoli šestih, je vodil predsednik Zveze dr. Ivan Marija Čok. Po izbrnem referatu zveznega vodstva, iz katerega je bilo mogoče posneti vse uspehe zveznega vodstva v preteklem poslovnem letu, obnem pa tudi vse ovire, ki so se stavile letos na pot delu emigrantske zveze, je sledila dolga, skoraj pet ur trajajoča debata, v kateri je bilo mnogo kritike, ki pa je bila zelo stvarna in je tako doprinesla precej zrta za novo delo. Stavljenih je bilo tudi več koristnih predlogov za bodoče zvezino delo in so bili sprejeti v splošnem soglasju, z odobravanjem vseh navzočih delegatov.

Volitve niso prinesle velikih sprememb v upravo. Zvezin predsednik za novo poslovno dobo je spet dr. Ivan Marija Čok, ostali odbor pa je sestavljen tako, da so upoštevana vsa emigrantska središča.

Nemška odlikovanja

Kakor znano, so v Nemčiji nedavno ustanovili posebno odlikovanje, red nemškega orla, namenjeno za priznanje ino- zemcem, ki so si pridobili zasluge za tretje nemško carstvo. Prvi je bil odlikovan s tem redom italijanski ministrski predsednik Mussolini, takoj za njim pa španski general Franco. Sedaj je izšel nov ukaz, s katerim je Hitler podelil to odlikovanje tudi nekaterim drugim državljanom. Med drugimi so odlikovani z velikim križcem reda nemškega orla madžarski ministrski predsednik Darányi, madžarski zunanji minister Kánya, jugoslovenski ministrski predsednik in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, pomočnik zunanje- ga ministrstva dr. Ivo Pilija in tajnik zunanje- ga ministrstva dr. Ivo Andrić, z zaslu- žnim križcem reda nemškega orla pa med drugimi vršilec dolžnosti direktorja poli- tičnega oddelka zunanjeja ministrstva Mi- loje Smiljanić, ministerialni direktor dr. Milan Lazarević, upravnik policije v Beo- gradu Milan Acimović in viceguverner Na- rodne banke dr. Ivo Belin.

Velik sadni sejem v škofiji Loki

Slavovano je bila v soboto ob 10. otvorje- ma v telovadnici nove škofjeloške šole sadna razstava, ki je živo izpričevalo vse- stranske delavnosti sadjarskih podružnic v okraju. Goste, ki so prihajali ne le iz škofije Loke, marveč prav tako iz Poljan- ske in Selške doline, je sprejemal razstavi- ni odbor, oficijelno pa je otvoril razstavo in sejem predsednik razstavnega odbora, ravnsatelj meščanske šole g. Karel Sovre. V daljšem nagovoru je podčrtal običajka- nočnost umnega sadjarstva in vzroke, ki so ovirali, da se ni sadjarstvo v škofjelo- škem okraju že prej krepkeje uveljavlja- lo. Iskreno je pozdravil številne predstavi- nika, med njimi sreskega načelnika g. Ma- teja Kalka in referenti, poveljnika planin- skega polka polkovnika Ivana Markulja s pomočnikom polkovnikom Marasom, žup- nika Jerneja Podbevška, župana Mstevža Zimera, zastopnika znanjske občine g. Oblaka, predstavnik okr. sodišča g. Čer- neta, šolskega upravitelja Rojca, pred- sednika JUU Debeljaka, direktorja bano- vinske mlekarne inž. Sabca, nadzor- nika Zahraščnika, vodjo orožništva g. Kraimerja in vse predstavnike gospodar- skih in kulturnih ustanov z mnogimi sadjarji, ki so prihitali k otvoritvi. Največ napak smo delali beš v sadjarstvu — je naglašal g. Sovre — a današnji dan nam je vzorno lep dokaz, da se loški okraj pre- buja, da stopa v ospredje združna misel, ki bi kazala od leta do leta lepši napre- dek. Sprgovoril je še sreski kmetijski re- ferent g. Hladnik, nakar je bil ogled sej- ma.

Dvorano so opremili s predaj s sliko Nj. Vel. kralja, a sadje je razpostavljeno na mizah, ki so razvrščene v podobni podkve. Okrog 100 američanskih zabojčkov prikazuje, da imamo pri nas obilo kvalitet- nega sadja najkvalitetnejših vrst in velike izbi- re. Na vsakem zabojčku je ime razstavi- jalca, vrsta sadja, cena in množina, ki je v zabojku in ona, ki je še na razpolago do- ma. Prvi gostje so si sejem ogledovali z največjim zanimanjem in niso štedili z zasluženim pohvalo, ki gre delu naših sad- jarjev. Razstava bo odprta do 3. novem- bra, vsak dan od 9. do 12. in od 14. do 18. Ze prvi dan je bilo prodano lepo šte- vilo zabojev.

Zopet mila zima?

Naraščajoča toplota zalivskega toka preprečuje hud mraz

Kakšna bo letošnja zima? To vpra- šanje zanima ne samo zimске sportni- ke, ki že komaj čakajo, da bi zapadel sneg in da bi poiskali na podstrešju svoje zaprašene dilce, marveč tudi kmeta, trgovca in delavca, ki mu zi- ma prinaša kruha in zaslužka. Pa tu- di tisti, ki se ne hodimo smučat, ne prodajamo drv in ne sejemo ozimi- ne, ugibajo, kakšna bo letošnja zima. kajti v vsakem proračunu se hudo po- zna, ali je mraz, ali pa milo zimsko vreme. Sedaj so se oglasili tudi vre- menoslovci s svojimi prerokovanji. Splošno so mnenja, da tudi letos ne bo prave zime, to je take, da bi drevje pokalo od mraza, marveč da je treba računati z milo zimom z malo snega in malo mraza. Temu je baje kriv zalivski tok, ki je vedno bolj topel, zaradi česar tudi v Evropi ni več prave zime.

Norveški profesor Sandström je zad- nja leta raziskoval to stvar in je ugo- tovil, da je temperatura zalivskega to- ka v zadnjih letih zares poskočila in da je to povzročilo nestalne zime zad- njih let. Zalivski tok vpliva na vre- menске razmere predvsem ob severni evropski obali. Ker pa je tam topleje, seveda tudi pri nas v Srednji Evropi ne more biti takega mraza, ker se mr- zli zračni val, ki prihaja k nam s se- vera, vedno bolj segreva. Četudi vre- menске napovedi ne drže vedno do pi- čice, je pa vendar zelo verjetno, da se bomo morali tudi letos zadovoljiti s srednjo zimom brez posebno hudega mraza. Morda bo le tu pa tam kak mr- zli prodor iz Sibirije, ki utegne pri- nesti par mrzlih dni, v splošnem pa ne bo velike razlike v primeri z lansko zimom.

Zaradi paprike in hude žene dobil Nobelovo nagrado

Letošnjo Nobelovo nagrado za medicino so priznali madžarskemu profesorju Szentgyörgyiju. Manj znano pa je, kako je ta madžarski učenjak prišel do tega visokega odlikovanja. To tajnost je sedaj sam izdal. Do Nobelove nagrade mu je pripomogla »ljuta« paprika in sitnost njegove žene. Profesor Szentgyörgyi živi namreč v do- movini segedinskoga guljuša, ki slovi po svoji izvrsni, a ostrji papriki. Nekoč mu je žena zopet enkrat servirala za večerjo papriko. Madžarski učenjak je sicer velik oboževalec paprike, toda dan za dnem, večer za večerom papriko, kdo bi se je ne naveličal. Baš tega dne je mnogo delal in malo slabe volje sedel k večerji. Napravil je samo par grizljajev, a večji del paprike je pustil na krožniku. Žena, kakor vse žen- ske, ga je začela oštevat, češ kaj naj po-

čne sedaj s temi zbrodki, ali ni škoda tako lepe paprike itd. kakor pač ženske zna- jo. Zaradi ljubelega miru in da napravi kon- ec klepetanju, je profesor pobral ostalo papriko s krožnika in jo odnesel v svoj la- boratorij, češ da jo itak potrebuje za svo- ja znanstvena raziskovanja. Ta šahovska po- teza miroljubnega zakonca pa mu je pri- pomogla do Nobelove nagrade. Paprika se je par dni valjala po laboratoriju. Baš ta- krat pa se je prof. Szentgyörgyi bavil z vi- taminom C. Tedaj se je spomnil paprike in se hotel prepričati, ali ni tudi v tem sade- žu ta vitamin. Našel ga je v presenetljivo velikih množinah. Še le to odkritje mu je omogočilo nadaljnja raziskovanja, ki so mu prinesla sedaj slavo in premoženje. Vsaših je res dobro, če človek pusti tudi žen- skam kaj veljati.

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vzgojiteljica, absolventinja učiteljske šole, resna moč, z večletno prakso, s perfektnim znanjem nemščine se išče k 10 letnemu fantku. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Vstop takoje.

Pouk

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Strojepisni pouk. Večerni tečaj za začetnike in izveščane. Dva oddelka — od pol 7. do 8. in od pol 8. do 9. zvečer. Najmo- dernejša strojepisnica, na razpolago 23 različnih vrst pisalnih strojev. Vpisovanje dnevno od pol 7. do 8. zvečer. Solina najhitra. Pričetek pouka 3. novembra. Christofor učni zavod, Dem- obranska cesta 18. 2824-4

Dragocenosti

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah. ČERNE - juvelir Ljubljana, Wolfova ul. 1 12-38

Kapital

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Al. Planinšek Ljubljana, Beethovnova ul. 14. Telefon 35-10. Ispoljuje vse bančne, kre- ditne posle, nakup in prodajo.

hranilnih knjžic

najugodnejše proti takojšnjemu plačilu. 28-18

Vložne knjžice

posojilnice Radovljica. Kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gorenjska«. 28362-16

Posest

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Večje število parcel kompleksov posetev, go- zlov, travnikov in stano- vanjskih biš ter od ima naprodaj gradben strokov no izobrazben posestvalce KUNAVER LUDVIK

Prodaj

Česta 29. oktobra 6. Telefon 87-33. Pooblaščen graditelj in sodni cenitelj za nasvete brezplačno na razpolago. 68-20

Hišo št. 75

v Višnji gori prodam. Jakob Perušek, nared- nik zdaj nahajajoč se v Višnji gori. 27739-20

Prodaj

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prodaj večje število vinskih so- dor od litrov 400 — 1200 Kokalj, Trbovlje. 28256-6

Stanovanje

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trisobno stanovanje v vili v centru mesta — oddam 1. novembra Vpra- šati Knaflijeva 13/II. 27154-21

Sobe išče

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

2 solidna uradnika iščeta opremljeno sobo, s souporabo kopal- nice, po možnosti z »so oskrbo 1. novem- bra. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Stalna«. 26582-23

Med mestom in deželo

posreduje »Jutrova mali oglasnik

Mojstra slaščičarja

prvovrstno moč z najboljšimi priporočili, ki bi hotel iti v Beograd, sprejemem. Ponudbe na Publicitas a. d., Beograd, poštni preti- nac 60 pod br. 15977.

»Cesto imitirano ali nenadomestno«

V hladnih dneh Vas kozartek

BERMET vina

obvaruje hripe. — Gostilničarji ga lahko naroče že majhen soček. — Zahtevajte povsod le Bernmet B. Marinkova iz Sremskih Karlovcv, Fruška gora.

INSERIRAJ V »JUTRO«!

Občna Ljubljana Mostni pogrebni zavod. Potrži globoke žalosti naznanjamo, da nas je danes za vedno zapustila naša ljubljena hčerka in sestra **JOSIPINA ŠMID** HOTELIRKA IN POSESTNICA NA BLEDU. K večnemu počitku jo spremimo v torek, dne 2. novembra 1937, ob 2. uri popoldne iz mrtvaške veže Stara pot št. 2, na pokopališče k Sv. Križu. Priporočamo jo v molitev. LJUBLJANA, dne 31. oktobra 1937. JERCA ŠMID, mati; AMALIJA, FRANCKA, sestri.

CHICAGO CHICAGO ZILA DOVODNICA SVETOVNE TRGOVINE! Sodobni gospodarstvenik poslušaj najnovejša BORZNA POROČILA IN VESTI na kratkih valovih z **ORION RADIO** RADIO r. z. z o. z. Ljubljana, Miklošičeva c. 6. RADIOVAL — Ljubljana, Dalmatinova ul. 13 JOSIP WIPLINGER — Maribor, Jurčičeva 6.

PROSTOVOLJNA GASILSKA ČETA MOZIRJE sporoča žalostno vest, da je gospod **Martin Šuster** NJEN DOLGOLETNI VELEZASLUŽNI NAČELNIK IN ČASTNI ČLAN dne 31. oktobra preminul. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo 3. novembra ob 10. dopoldne.

OBČINSKA UPRAVA TRGA MOZIRJE sporoča žalostno vest, da je gospod **Martin Šuster** ČASTNI OBČAN IN DOLGOLETNI OBČINSKI ODBORNIK dne 31. oktobra preminul. Pogreb nadvse zaslužnega moža bo v sredo 3. novembra ob 10. dopoldne.

GORNJESAVINJSKA POSOJILNICA V MOZIRJU sporoča žalostno vest, da je gospod **MARTINŠUSTER** NJEN DOLGOLETNI ZASLUŽNI ODBORNIK IN PODNAČELNIK dne 31. oktobra preminul. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 3. novembra ob 10. dopoldne.

Dotrpel je naš ljubi mož, oče in stari oče, gospod **MARTINŠUSTER** POSESTNIK IN TRGOVEC dne 31. oktobra ob 22. v Mozirju, previden s tolažili sv. vere. Pogreb dragega pokojnika bo v sredo 3. novembra ob 10. dopoldne. MOZIRJE, 1. novembra 1937. Rodbine: ŠUSTER, GORIČAR, BLAGOJEVIČ

MORANA SMRT PLEŠAVOSTI! NI VEČ PLEŠAVOSTI, MORANA JE NEMAKRILJIVA! TISOČI IN TISOČI SE NJEJ ZAHVALJUJEJO TO DOKAJU JEJO MNOGE ZAHVALE. PAZITE NA IME, MORANA! Gakoj izgine rdečija, kakoj izgine las, preostane pojavava, lasne korenine, kakoj lasje zrastejo na plešavem mestu, Morana! Zaberajte jo povsod! POSILJAMO PO POVZETJU, STEKLENIČA DOLGA POSILJAMO Z MODERNA KOZMETIKA - SPLIT.

TEDENDNI FILMA

Prizor iz filma »Lord Nelson«, kjer imajo glavne vloge sami dobri igralci: Madeleine Carroll, Tyrone Power, Freddie Bartholomew in Sir Guy Standing

Kino in film v naši državi

Z večjim obtokom denarja po državi raste tudi obisk kinematografov, ki so pač najpogostejše zabavišče občinstva po vsem svetu. Uvoz filmov v Jugoslavijo je vedno večji, od leta do leta raste število kinematografov. Doblili smo čisto poseben poklic posredovalcev in drugih, ki živijo od filma. »Filmski godišnjak« za 1937/38, ki ga je pravek izdal urednik Vasilij Zarič, navaja med drugim naslednje zanimive podatke:

V naši državi je skupno 349 kinematografov s 105.924 sedeži. Samo 48 kinematografov je še brez zvočne aparature. Ali si morete predstavljati, kakšna je predstava zvočnega filma na nemi aparaturi, saj nemih filmov ni več! Seveda so ti kinematografi v nekaterih najbolj zapuščenih trgih, zato pa so na drugi strani v Jugoslaviji mesteca, ki imajo kar po dve zvočni aparaturi, Beograd ima 18 kinematografov z 11.013 sedeži (od tega so trije kinji v Zemunu). Zagreb ima 13 kinematografov z 8739 sedeži. Na tretjem

mestu je Ljubljana z 8 kinematografi, s 3396 sedeži. V preteklem letu se je prodaja vstopnic znatno dvignila v primeri s prejšnjimi leti krize. V Beogradu so vstopnice dražje kakor v Zagrebu in Ljubljani, vendar je bilo v Beogradu v lanskem letu prodanih 3.027.300 vstopnic v skupni vrednosti nad 24 in pol milijona Din. V Zagrebu pa je bilo prodanih 2.832.300 vstopnic v vrednosti nekaj nad 18 milijonov dinarjev. Vsega skupaj je bilo v preteklem letu prodanih v Jugoslaviji za 120 milijonov dinarjev kinematografskih vstopnic.

V teku leta je prišlo v našo državo 781 filmov tuje proizvodnje. Na prvem mestu je Amerika s 445 filmi, na drugem Nemčija 215, Francija 54, Avstrija 40, Anglija 13, Češkoslovaška 5, Svica 3, iz Sovjetske Rusije pa je bil en sam film, medtem ko zdaj sploh ne dobimo iz Rusije nobenega filma več. Iz Madžarske smo lani dobili 2 filma in iz Nizozemske enega. Francija je lani znatno dvignila uvoz svo-

jih filmov v Jugoslavijo in se tudi letos čimbolj trudi, da doseže druge države. V ostalem pa ni mogoče oporekati, da francoski film vedno bolj osvaja občinstvo v Jugoslaviji, deloma zaradi precejšnjega znanja jezika v Jugoslaviji, največ pa zaradi originalne vsebine, izvrstne igre in umetniške režije. Število ameriških filmov se je dvignilo samo po številu, zmanjšalo pa se je po dolžini metrov.

Kar se tiče naše domače proizvodnje filmov, lahko rečemo o njej, da je naravnost siromašna. Pred petimi leti smo napravili celih 61.726 metrov domačega filma. Od tega so bili štirje veliki in štirje majhni zabavni filmi. Lani pa smo mogli predvajati komaj 19.972 m domačega filma. Pa še tu je všteti skoraj 3.000 metrov reklame. Centralni Pribiro, Sokol in ministrstvo za telesno vzgojo so izdelali 8595 metrov filma. Če se to odštejemo, vidimo, da je naša domača proizvodnja dala lani v promet 34 filmov kulturne vsebine v skupni dolžini 7.724 metrov. Sramota je tem očitnejša, ko vemo, koliko dajo za proizvodnjo filmov v drugih državah, ki so manjše in siromašnejše od nas. Ovire so pač najrazličnejše, državne pomoči in zaščite ni, lastne tvornosti je pa tudi premalo, čeprav imamo 10 tvrdk, ki se bavijo z izdelovanjem filmov.

Upor na Elsinori

Jack London je napisal kopico dobrih romanov, ki so že doživeli svoje ponovno vstajenje v filmu. Leto je bilo z njegovim »Uporom na Elsinori«, enim najboljših del o življenju na morju.

Vsebinska filma je pustolovska, zelo napeta in prepletena z ljubko ljubezensko zgodbo, ki se odigrava eredi boja na življenje in smrt med upornimi mornarji, ki ubijejo kapitana ladje in redični posrednici, ki skušajo upor zadušiti. Konča se s srečnim koncem za tiste, ki so ostali kapitanu zvesti in za oba zaljubljenca.

Film bo nedvomno imel obilo navdušenih gledalcev, saj je vsebinsko in režijsko odličen. Glavne vloge igrajo Jean Murat, Winna Winfried in Andre Berney.

Marika Röckova

Kadar pride v Ljubljano kakšen film s Mariko Röckovo, smerom je kino poln. Ta ljubka igralka, ki zna igrati in plesati kakor malokateri, ima pri nas veliko število oboževalcev.

V novem filmu, ki je dobil naslov »Vrtljak«, bo spet pokazala vse svoje znanje in temperament. To pot igra vlogi plesalk brez službe, ki mora svojemu bratu prodajati bencin in prati avtomobile. Toda tu doživi prijetno pustolovščino, ki se konča s srečnim koncem.

Razen nje igrajo v filmu še Paul Henckels, Georg Alexander, Arthert Mog, ki je nedvomno še spominjate iz »Ekstaze«, in še nekateri drugi dobri igralci.

Vojna v filmu

Vojnih filmov smo v zadnjih letih videli precej, toda le malo jih je bilo, da bi bili res verna slika velikega svetovnega klanja. Tak film pa je letošnja Foxova umetnina »Parada smrti«, pri kateri so zaposlili največje ameriške filmske karakterne igralce. Odigrava se na francoski fronti v času, ko je bila usoda francoske armade v nevarnosti.

Glavne vloge imajo Fredric March, Warner Baxter, Lionel Barrymore in lepa June Langova. Za velike posnetke so potrebovali okoli 5000 stativov. Film je prepleten z lepo ljubavno zgodbo.

Ves svetovni tisk je navdušeno pisal o tem velikem filmu, ki postaja vsak dan aktualnejši, o filmu, ki ga človek ne gleda ampak doživlja. Te dni ga bomo videli v Ljubljani.

Razvoj radia v ČSR

V malokateri povojni državi beleži radiofonija tako lep razvoj, kakor na Češkoslovaškem. Češkoslovaška je bila med onimi državami, ki so takoj spoznale veliko važnost radiofonije ter so temu vprašanju posvečale svojo pozornost. Leta 1923. je začela poslati prva češkoslovaška radijska oddajna postaja, danes pa ima že en milijon radijskih naročnikov. Po številu naročnikov zavzema šesto mesto med evropskimi državami. Na 1.000 prebivalcev pride 70 radijskih sprejemnih aparatov. Sedaj bodo zgradili še celo vrsto novih radijskih oddajnih postaj po 100 kw, med drugimi v Melniku, Užhorodu in v srednji Slovaški. Uprava radijskih postaj se briga za čimboljše izpopolnitev oddajnih programov. Sedaj so uvedli posebno akcijo za še večje razširjenje kroga naročnikov. Radijske družbe, tvornice radijskih sprejemnikov in država so skupno razpisale celo vrsto nagrad, ki naj pritegnejo še nove naročnike.

Draginja na Japonskem

Vojna je že sama po sebi nesreča, a Japoncem se utegne njihov napad na Kitajce še hujše maščevati. Po poročilu ameriškega trgovskega ministrstva je zaviadala na Japonskem že sedaj, ko se je na Kitajskem še le komaj prav začela vojna, silna draginja. Zaradi vojne ima Japonska strahovite gospodarske izgube. Cela japonska zunanja trgovina je v zastoji. Pojavlja se vedno bolj občutno pomanjkanje sirovin. Cene se rapidno dvigajo, povsod je začelo primanjkuje najnujnejših potrebščin. Zunanji dolgovi Japonske z vsakim dnevom naraščajo zaradi povečanega uvoza, dočim je izvoz silno nazadovalec. Morebitni vojaški zmagi na Kitajskem bo po sodbi ameriških krogov sledil gospodarski polom na Japonskem.

Sirski minister izginil

Kancelar kralja Ibn Sauda šejh Jusuf Jasine je pred tremi dnevi odpotoval iz Damaska v Bagdad, a je na poti dobesedno izginil. Posledičje so ga videli pri Abu Kemalju, od tam dalje pa je zmanjkala za njim vsaka sled. Boje se, da ga je na poti zalotila povodenj, ker so haš te dni v teh krajih nastale hude poplave. Vlada je sedaj odredila, da ga iščejo na vse strani. V poplavljenem ozemlje so poslali posebne ekspedicije, toda izginulega državnika doslej niso mogli najti.

Presenetljivo odkritje zdravnikov vrača mladost uveli gubasti koži

Neki dunajski medicinski strokovni list objavlja poslednje zmagoslavje znanosti, ki bo zadivilo svet. Dognan je bil ne samo vzrok gub, marveč tudi način, kako jih je mogoče odstraniti. Materam pa celo tudi staram mamiciam se lahko vrne čista sveža polt njihovih deklinskih dni. Ženske petdesetih pa celo tudi šestdesetih let lahko spet dobijo gladko in nenagubano mladostno kožo.

Gube izhajajo od tega, ker koža s staranjem izgublja nekatere bistvene redilne elemente. Te elemente zdaj pripravljajo iz alebno odbranih mladih živali. Čim dobi človeška koža spet te elemente, jo osvobodijo in pomladijo. To so presenetljivi rezultati raziskovanj, izvršenih na dunajškem vseučilišču pod vodstvom profesorja dr. Stejskala. Izključno pravice izkoriščanja odkritja tega

profesorja si je z ogromnimi stroški pridobila trvdka Tokalon. Njen ekstrakt živih kožnih celic, ki se imenuje »Biocel«, se lahko naše samo v kremi Tokalon (rožnate barve). Pri kemičnih preizkušnjah, pri ženskah od 60 do 70 let so bile gube odstranjene v šestih tednih (glej izčrpno poročilo v Dunajskem Medicinskem Vestniku).

Uporabljajte vsak večer rožnato kremo Tokalon, hranilo za kožo. Ona hrani in pomlaja kožo med tem ko Vi spite. Gube kmalu izginejo. V nekaj tednih boste za leta in leta mlajši. Čež dan uporabljajte tako kremo Tokalon (brez maščobe). Ona razkrajja zajedalce, krči povečane žnojnice in napravlja najtemnejšo in najodpornjšo kožo mehko, belo in gladko. Uspešni rezultati so zajamčeni ali pa se Vam vrne denar.

Čez drn in strn...

PROSPEKT

Vsaj literarni javnosti naznanjamo, da izide v kratkem v naši založbi v dobrem prevodu globoko psihološko in erotično zasnovan tahitski roman slavnega češkega pisatelja... Vsebinska romana je navdve zanimiva, lepa in poučna. Samo čarobni Tahiti — otok večne pomladi in svobodne ljubezni, obenem pa edini kraj na svetu, ki s svojo tajinstvenostjo kljubuje razlagam vse oficijelne znanosti — more biti pozorišče tako visoko romantične zgodbe, utelešenega utešenja hrepenenj dveh ljubečih se bitij, ki sta se vnaprej odrekli dominantnega akorda simfonije svojih ljubezenskih želja. (»Umetniška propaganda«, 1937.)

Erotično zasnovan tahitski roman, ljubeča se bitja, ki se vnaprej odreko dominantnega akorda simfonije itd. Kdo bi mogel bednemu, vsega dobrega gladnemu čitatelju naših dni z enim samim prospektom obljubiti kaj več?

ALJEHIN — EUWE

V deseti potezi je Euwe žrtvoval kralja, ki pa mu ga je pozneje Aljehin vrnil. Razvila se je komplicirana igra, v kateri je Euwe za malenkost boljši. Po 40. potezi je bila partija prekinjena. Kljub enakosti v figurah je težko reči, kdo bo zmagal. (»Slovenski narod«, 25. X.)

Takole včasih ena sama beseda lahko na glavo postavi reči. Včasih so kibici pri šahovskih partijah trepetali v negotovosti zavojo enakosti obeh igralcev v figurah, dandanes pa trepetajo v negotovosti kljub nji.

STRAHOTA GLASU

Pravijo, da je neki sar godec pretil ali stavil, da bo porušil most s svojo violino. Seveda mu ni nihče verjel. Godec pa je dan za dnem stal na mostu in neprestano igral eno samo noto na eno samo struno. Čez nekaj časa se je začel zibati, se pod vplivom note zibal vedno močneje in se zrušil... Vsak predmet je namreč zvočen, ima v sebi neki ton, ki odgovarja določnemu tonu kakega glasbila. Če se ti posreči odkriti pravi glas kake močnejše stavbe, ga neprestano ponavljati, lahko »zabe« nvo stavbo, to je, jo z igranjem njene note omajati in potušiti. (Slovenski dom, 25. X.)

Teht sticer ni povsem jasen, a za silo človek razbere, kakšne strahotne iznajdbe prihajajo na dan O godcu in o mostu sicer ni naravnost rečeno, kdo se je na koncu zrušil pod težo note, godec ali most ali oba. Če je godec na mostu igral svoj radijski koraj, je z uničenjem mostu pogubil pač tudi samega sebe. Ampak kaj le gre »Slovenski dom« psat takšne nevarne, riskantne reči? Nekega lepega dne se lahko primeri, da se kakšen umazan valjenček z dela grede ustavi pod neboličnikom ali pa, recimo, pred močnejšo stavbo Jugoslovanske tiskarne, zažvižga na prste — med vajenci je dosti mojstrov te stroke — in kaj bi bilo, če bi se smrkovcu posrečilo zadeti pravi ton?

KRIMINALNI STIL

S klavirnom so do smrti pobili neki roparji gostilničarja Janka Slibarja in njegovo ženo v Radoboju pri Krapiji. Morilci so z vso gotovostjo računali, da ima gostilničar veliko denarja, in so se ga hoteli polastiti. Zločin so odkrili naslednje jutro, ker se vrata gostilne niso dolgo odprla. Obe žrtvi sta bili popolnoma razbiti in povrh še zabodeni. (Slovenski dom, 28. X.)

Takna je pač bestialnost današnjega propalega sveta. Grede ljudje, oropajo svojo žrtvo in jo razbitele na drobne kose. Pa mislite, da jim je dovolj? Kaj še! Nazadnje grede in jo še zabodejo povrh.

HEROIZEM NA SPANSKEM

Zvedelo se je, da je general Milan Astre, adjutant poglavarja nacionalne Španije, poslal privatno pismo, v katerem se takole izražajo o italijanskih legionarjih na Španskem: Italijanski legionarji si nabirajo vojne laurelik. Obiskal sem jih na fronti med bojem in govoril z njimi tudi v ambulanti. Njihova avtomobilna moralna je odlična. Govoril sem z nekim ranjencem, čigar obraz je bil ves iznakažen od strojniških

strelav. Vzpel se je, me pozdravil po rimsko, čeprav mu je ves čas lila z obraza kri na njegove junaške prsi. (»Slovenski narod«, AA, 26. X.)

Samo dragocen, vnebovpijoč dokument, ki vnovič potrjuje staro resnico, da republikanec čete ne premorejo dobrega orožja. Glejte, strojnica je možu razmesarila obraz, kri mu lije iz neštetih ran, on pa še zmerom pokonci — mož in pozdravlja po rimsko. Na eni strani slabo orožje, na drugi odlična moralna. Tu ni nobenega dvoma več, da bo zmagala legionarjev na španskem čista zmaga morale, če pride do nje. — kra —

Oplenjena hiša na Orehovskem vrhu

Gor. Radgona, 1. novembra. Tatovi, ki jih doslej še ni bilo mogoče prijeti, so ponovi vlomili v gosposko hišo trvdke Clotar Bouvier na Orehovskem vrhu. Vlomilci so prišli v tri stanovanjske sobe na ta način, da so odstranili nasilno železno ograjenje na oknu. Iz treh sob, katera so popolnoma demolirali, so odnesli s seboj zavese s 6 oken, nadalje posteljne rjuhe, šest volnenih odev, posteljne pokrivne plahte (pregrinjala), preprogo za pokrivanje divana, dvajset garnitur jedilnega pribora, od tega 6 srebrnih garnitur in raznih drugih drobnarij. Lastnik trpi občutno škodo, katere višina še ni točno ugotovljena. Ker nimajo posamezni ukradeni dragoceni predmeti za vlomilce nikake vrednosti, jih bodo gotovo skušali vnovčiti. Zato se občinstvo opozarja pred nakupom ukradenih stvari ter naproša, da razpečanje prijavi najbližji orožniški postaji.

Mlada žrtev uživanja karbida

Guštanj, 1. novembra. Rodbina pokojnega delavca Laznika je imela dvanajstletnega fanta, ki je bil zaradi božjosti in defektnosti oprošten obiskovanja šole. Zaradi duševne zaozlosti so porodni otroci z njim uganjali čisto nedopustne šale. Še najnedolžnejša je bila ta, da so mu obljubljali košček sladkorja in jim je moral zapeti kakšno pesmico. Na žalost pa so nepravni sladkorčki postali za siromaka usodni. Že pred meseci so mu neki majhni, nerazsodni otroci, nič hudega sluteči, ponudili par koščkov karbida. Ubožeč, ki so mu otroci pripravljali, da so to dobri sladkorčki, jih je seveda pojedel. Od takrat je potem ležal delj časa negibno in se je vmes onesveščal. Silno se je izpremenil, vendar se je napolned zdelo, da bo nevarnost prebolel. Kakor senca se je siromakek trudno vlačil okrog. Povzročal je svoji ubogi materi vdovi obilo bridkih skrbi. Napolned pa ga je nebo le popoklicalo k sebi in za današnji praznik Vseh svetih je že bil rešen nadaljnega trpljenja.

Martin Šuster †

Mozirje, 1. novembra. V nedeljo ob 22. nekaj ur pred svojim rojstnim dnem, je umrl v Mozirju v starosti 76 let ugledni trgovec in posestnik g. Martin Šuster, častni občan mozirski, dolgoletni občinski odbornik in svetovalec ter podžupan, načelnik in častni član prostovoljne gasilske čete v Mozirju ter odbornik in podnačelnik Gornjesavinske posojilnice v Mozirju. Pokojni je bil kremenit značaj in odločno nacionalen mož. Mnogo zaslug si je pridobil tudi za spoprevanje planinstva in tujskega prometa ter je dolgo vrsto let vzorno opravljal funkcijo gospodarja Mozirske kočne na Golteh Pogreb brezno zaslužnega nacionalnega, gospodarskega in planinskega delavca bo v sredo 3. t. m. ob 10 v Mozirju. Martinu Šustru bodi ohranjen nad vse časten spomin, svojem izrekuomo iskreno sožalje!

Stoletja že deluje CMD, karujemo še za pol stoletja!

Trije zvezdniki na eni sliki! Fredric March, Lionel Barrymore in Warner Baxter v vojni drami »Parada smrti«

FOTOAMATER

Električni svetlomeri

so nemara še prej nego optični pripravljeni, da nam odpovedo v temnih prostorih in pri snemanju s slabotnejšo umetno svetlobo. Majhen trik nam jih tu v mnogih primerih napravi spet uporabne in zanesljive: če s kazalec električnega svetlomera noče zganiti z ničle, naravnano merilnik iz neposredne bližine predmeta, ki ga hočemo snemati, proti svetlobnemu viru (oknu, žarnici itd.). Kazalec se bo potem bržkone nekaj premaknil in nam pokazal nekaj osvetljalni čas. Ta čas moramo pa početvoriti ali poestoriti.

Predmeti z odsevajajočo površino

pri normalnem načinu snemanja ne dajejo vedno uspeha, ki si ga želimo. Če pa postavimo takšen predmet, v kolikor je to mogoče, v skodelo ali sklado in nalijemo v to toliko vode, da predmet baš pokrije, tedaj ga dobimo na negativ mehkejšega in z boljše tonske lestvice.

Filmi za posnetke v naravnih barvah

Filmi za posnetke v naravnih barvah so zelo občutljivi za slabo ravnanje. Kaj kmalu dobimo nanje praske in prstne odtiske. Za projekcijo je vendarle dosti bolje, da jih razrežemo in damo vsak uporabni posnetek zase med dve čisti stekli, ki jih oblepimo kakor navadne diapozitive. Amaterji, ki so kdaj takšne filme projekciral ne razrezane v steklenih držalnikih za filme, kakršne imajo povečalniki za male formate, so imeli s tem zelo slabe izkušnje. Filmi za posnetke v naravnih barvah so zelo občutljivi tudi za toplotno, zato ni vsak projektor zanje primeren.

Iz amaterskega gibanja

Amaterje začetnike in tiste, ki se žele izpopolniti v fotografski stroki, ponovno opozarjamo na praktični tečaj, ki ga otvori prihodnji teden Fotoklub Ljubljana. Natančneji š datum bomo še sporočili. V zvezi s tečajem se bodo vršili izleti, skiptična predavanja, razstava del tečajnikov itd. Prijave pisмено na naslov Fotoklub Ljubljana, Lev stikova ul., za »Mladiko«, osobne prijave pa

vsak terek in petek zvečer v klubske m lokalu. Prijavnina za člana in dijake mesečno 10 din, za nečlane 20 din. Tečajni večeri bodo vsak teden enkrat, celotni tečaj bo trajal kakšne tri mesece. Ker bo treba zaradi dosejanih številih prijav tečajnike razdeliti bržkone v več skupin, naj se ostali interesenti prijaviijo čim prej.

V Šoštanju bo predaval pod okriljem družnice SPD K. Kocjančič o temi »Po slovenskih dobravah in višavah«, in sicer v petek 12. t. m. Predavanje obsega nad 100 diapozitivov po delih članov Fotokluba Ljubljane in tudi posnetke v naravnih barvah. Opozarjamo na to predavanje, ki se bo prihodnjič ponovilo tudi v Kranju.

Odbornike FKL opozarjamo, da bo v petek 5. t. m. seja z dnevnim redom: priprave za mednarodno fotografsko razstavo in drugo.

Za amaterjevo knjižnico

Novembrski zvezek Knappove revije »Foto-Beobachter« ima več prispevkov, ki obravnava vprašanje snemanja pri umetni luči in ki jih ilustrira bogat in lep slikovni material. Prav mnogi amaterji bi si lahko nadalje vzeli k srcu članek slovitega mojstra dr. P. Wolffa, ki govori o enem najpozostejših vzrokov, zakaj masa amaterjev ne pride tako daleč, kakor bi mogla. »Umetnine brez umetne luči«, »Projekcija senč s preprostimi pripomočki«, »Povečalnik na stranskih poteh« so naslovi nekaterih večjih prispevkov, ki dopolnjujejo polg običajnega mnogovrstnega drobitja do številk.

»Der Satrap«, domači list tvrdke Voigtländer, izide, kakor je razvidno iz sporočila v novembrski številki, v novi, še lepši in pestrejši obliki. Ta številka razpravlja predvsem o snemanju motivov, ki so ta čas aktualni: noč in megla, poznojesenski gozd, notranosti delavnice, deževni dnevi, dočim nas številne, krasne reprodukcije v doje že v začetke zimskih radosti. List, ki se s svojim gradivom ne omejuje samo na krog odjemalcev Voigtländerjevih fotografskih potreščin, si bo lo s številko gotovo pridobil novih prijateljev in si jih ohranil za bodoče leto.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!